



ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 30.12.2003
COM(2003) 840 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

σχετικά με τη θέσπιση κατευθυντήριων γραμμών για το δεύτερο γύρο της κοινοτικής πρωτοβουλίας EQUAL που αφορά τη διακρατική συνεργασία για την προαγωγή νέων μεθόδων καταπολέμησης των διακρίσεων και ανισοτήτων πάσης φύσεως σε σχέση με την αγορά εργασίας

«Ελεύθερη κυκλοφορία καλών ιδεών»

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η πρωτοβουλία EQUAL εντάσσεται στη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων απασχόλησης και για την εξασφάλιση της δυνατότητας για τον καθένα να έχει πρόσβαση σε αυτές τις θέσεις. Όπως και η κοινοτική πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, η EQUAL αποτελεί τη βάση εκμάθησης για την εξεύρεση νέων τρόπων επίτευξης των πολιτικών στόχων της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση και της διαδικασίας κοινωνικής ενσωμάτωσης. Η EQUAL διαφέρει από τα συνήθη προγράμματα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου επειδή συνιστά ένα εργαστήριο ανάπτυξης νέων τρόπων για την αντιμετώπιση των διακρίσεων και των ανισοτήτων στην αγορά εργασίας. Η EQUAL παρουσιάζει μαρτυρίες ορθών πρακτικών για τις καινοτομικές αυτές προσεγγίσεις με έμφαση στην ενεργό συνεργασία μεταξύ κρατών μελών, εξασφαλίζοντας έτσι ότι τα θετικότερα αποτελέσματα υιοθετούνται και χρησιμοποιούνται από κοινού σε όλη την Ευρώπη.

Σήμερα διανύεται το τελευταίο στάδιο της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα δέκα μελλοντικά κράτη μέλη θα συμμετάσχουν στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και στην πρωτοβουλία EQUAL από την 1^η Ιανουαρίου 2004. Η EQUAL εφαρμόζεται σε δύο γύρους, από τους οποίους ο δεύτερος θα ξεκινήσει το 2004. Αυτό σημαίνει ότι ο δεύτερος γύρος της EQUAL θα αφορά ολόκληρη την επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και θα περιλαμβάνει 27¹ προγράμματα.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει μια ολοκληρωμένη στρατηγική για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Με επίκεντρο την αγορά εργασίας η πρωτοβουλία EQUAL εντάσσεται στη στρατηγική αυτή και στηρίζει τις προσπάθειες καταπολέμησης των διακρίσεων για όλους αυτούς τους λόγους.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗΣ

Οι αρχές και η δομή της EQUAL δηλαδή η σύμπραξη με την υπευθυνοποίηση, ο διακρατικός χαρακτήρας, η ενσωμάτωση στον κεντρικό κορμό των πολιτικών, η καινοτομική και θεματική προσέγγιση αποδείχθηκαν εξαιρετικά αποτελεσματικές για την πιλοτική εφαρμογή ολιστικών προσεγγίσεων των μειονεκτημάτων και των διακρίσεων και γι' αυτό παραμένουν έγκυρες για το δεύτερο γύρο της πρωτοβουλίας. Η παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζει ορισμένα από τα πρώτα αποτελέσματα της EQUAL, επισημαίνοντας τις ελπιδοφόρες πρακτικές που μπορούν ήδη να προσφέρουν νέους τρόπους αντιμετώπισης των διακρίσεων και των ανισοτήτων στην αγορά εργασίας. Επίσης διαμορφώνει το πλαίσιο για το δεύτερο γύρο της EQUAL, επιβεβαιώνοντας τις αρχές και τη δομή της πρωτοβουλίας και απλουστεύοντας ταυτοχρόνως τη διοικητική τους εφαρμογή για την αύξηση της αποτελεσματικότητας της πρωτοβουλίας.

3. ΣΥΜΠΡΑΞΗ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΠΟΙΗΣΗ (ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ)

Στο πρώιμο αυτό στάδιο η πιο ορατή επιτυχία της EQUAL είναι η σύμπραξη. Ο στόχος της σύμπραξης στο πλαίσιο της EQUAL είναι να φέρει κοντά φορείς οι οποίοι θα συνεργαστούν

¹ Το Βέλγιο και το Ηνωμένο Βασίλειο θέσπισαν δύο προγράμματα της κοινοτικής πρωτοβουλίας.

στο πλαίσιο μιας αναπτυξιακής σύμπραξης για να διαμορφώσουν μια ολοκληρωμένη προσέγγιση των πολυδιάστατων προβλημάτων των διακρίσεων συνασπίζοντας τις δυνάμεις τους και τους πόρους τους κατά την αναζήτηση καινοτομικών λύσεων για από κοινού καθορισμένα προβλήματα και κατά την επιδίωξη κοινών στόχων.

Αυτό προϋποθέτει τη συμμετοχή φορέων από ένα ευρύ φάσμα, επειδή όσοι συμμετέχουν στην υλοποίηση των δραστηριοτήτων θα πρέπει να συμμετέχουν επίσης στη λήψη των αποφάσεων, στη βάση ενός από κοινού συμφωνημένου (και γραπτού) προγράμματος εργασίας, που θα περιλαμβάνει εταίρους από άλλα κράτη μέλη.

Οι συμπράξεις EQUAL φέρνουν κοντά εντελώς διαφορετικές ομάδες, πολλές από τις οποίες δεν είχαν προηγούμενη συνεργασία συνδυάζοντας δεξιότητες και πόρους πολυποίκιλων κοινωνικών φορέων. Αυτό επιβεβαιώνεται από την κατανομή των οργανώσεων που συμμετέχουν και είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικό το γεγονός ότι η μία στις τρεις αναπτυξιακές συμπράξεις έχει ως επικεφαλής μια μη κυβερνητική οργάνωση.

	Νομικό καθεστώς του επικεφαλής εταίρου της αναπτυξιακής σύμπραξης		Νομικό καθεστώς όλων των οργανώσεων που συμμετέχουν ως εταίροι στη σύμπραξη	
	Αριθμός αναπτυξιακών συμπράξεων	%	Αριθμός εταίρων	%
Ιδιωτική οργάνωση μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (περιλαμβανομένων των ΜΚΟ)	423	33	3.831	28
Δημόσια οργάνωση	422	33	4.395	32
Ιδιωτική οργάνωση	295	23	3.694	27
Ημιδημόσια οργάνωση	72	6	563	4
Κοινωνικοί εταίροι (συνδικάτο, συνμοσπονδία)	40	3	880	6
Χωρίς νομικό καθεστώς	22	2	321	2
Συνεταιρισμός	11	1	133	1
Σύνολο	1.285	100 %	13.817	100 %

Η σύνθεση και ο τρόπος συνεργασίας στο πλαίσιο μιας αναπτυξιακής σύμπραξης αποτελούν σημαντικούς παράγοντες επιτυχίας· όταν μάλιστα συνδυάζονται με την ενεργό συμμετοχή ανθρώπων που υφίστανται διακρίσεις ή βρίσκονται σε μειονεκτική θέση λόγω ανισοτήτων που υπάρχουν, τότε η σύμπραξη αποκτά νέο δυναμισμό. Η πείρα από προηγούμενες κοινοτικές πρωτοβουλίες κατέδειξε ότι η επιτυχία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη σχέση συνεργασίας μεταξύ εταίρων. Ωστόσο, μια τέτοια σχέση χρειάζεται χρόνο για να οικοδομηθεί. Έτσι, η πρωτοβουλία EQUAL στην πρώτη της φάση – *ενέργεια 1* – προβλέπει ειδικά χρόνο και πόρους γι' αυτό το διάλογο. Έχει αποδειχθεί ύψιστης σημασίας, επειδή αφήνει περιθώρια για προβληματισμό σχετικά με προηγούμενες εμπειρίες ιδίως σε άλλα κράτη μέλη, για τον εντοπισμό και τη σύναψη συμφωνιών με εταίρους από άλλα κράτη μέλη, για πιθανές συμβολές από διαφορετικές ομάδες, για την ανάλυση των ισχυρών και των ασθενών σημείων, για την αξιολόγηση των σχετικών διασυνδέσεων με εν εξελίξει

διαδικασίες αλλαγής (σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό επίπεδο) και για νέες δυνατότητες δικτύωσης. Με βάση το διάλογο και την εμπιστοσύνη που αναπτύχθηκε μεταξύ εταίρων κατά την *ενέργεια 1*, αποφασηνίστηκαν οι στόχοι καθώς και οι διαφορετικοί ρόλοι, οι ευθύνες και οι μέθοδοι για την αναβάθμιση της συμμετοχής των διάφορων εταίρων.

Η πείρα που αποκομίστηκε από τον πρώτο γύρο της EQUAL έδειξε πόσο σημαντικό είναι για τους φορείς εκκίνησης αναπτυξιακών συμπράξεων να διαθέτουν επαρκείς πόρους από άποψη χρηματοδότησης, χρόνου και εργαλείων για να συζητήσουν και να συμφωνήσουν σε μια κοινή διάγνωση του προβλήματος και σε μια συνεκτική στρατηγική ανάπτυξης και δοκιμής καινοτομικών προσεγγίσεων. Για τη δημιουργία αποτελεσματικών συμπράξεων χρειάζεται να οικοδομηθεί σχέση εμπιστοσύνης με τους δυνητικούς εταίρους, ιδίως τους διακρατικούς (μεταξύ άλλων, μεταβαίνοντας στα άλλα κράτη μέλη) και να εξασφαλιστεί η δέσμευσή τους. Είναι επίσης σαφές ότι η δυναμική που προέκυψε από αυτό το διάλογο και η υλοποίηση ενός συμφωνημένου προγράμματος εργασίας δεν πρέπει να ανασταλεί λόγω παρατεταμένων διοικητικών διαδικασιών κατά τη μετάβαση από την *ενέργεια 1* στην *ενέργεια 2* (υλοποίηση του προγράμματος εργασίας). Έτσι, στο δεύτερο γύρο της EQUAL, η διάρκεια της *ενέργειας 1* θα προσαρμοστεί προκειμένου να υποστηρίξει τον ουσιαστικό αυτό διάλογο και θα αποφευχθεί η διακοπή δραστηριότητας μεταξύ της *ενέργειας 1* και της *ενέργειας 2* με την εισαγωγή μιας διαδικασίας επιβεβαίωσης στην *ενέργεια 2* που να εξασφαλίζει τη συνεχή ροή δραστηριότητας της αναπτυξιακής σύμπραξης.

3.1. Χρηστή διακυβέρνηση

Η χρηστή διακυβέρνηση προϋποθέτει την ενεργό συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων παραγόντων όχι μόνο για να γίνει αποτελεσματικότερη η ανάπτυξη και η εφαρμογή πολιτικής αλλά επίσης για να αναβαθμιστεί και να βελτιωθεί η διαχείριση της διαδικασίας συμβάλλοντας έτσι στην καλύτερη ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων της πρωτοβουλίας EQUAL στις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές.

Η δομή της EQUAL έχει ενσωματωμένα βασικά χαρακτηριστικά χρηστής διακυβέρνησης, επειδή ασχολείται με διατομεακά πολιτικά ζητήματα διασχίζοντας και υπερβαίνοντας τα θεσμικά σύνορα. Ως καινοτομικό πρόγραμμα, η EQUAL αμφισβητεί καθιερωμένους τρόπους αντιμετώπισης καταστάσεων και ενθαρρύνει νέες και δημιουργικές ιδέες. Η μάθηση βασίζεται στην εμπειρία του τι λειτουργεί και τι δεν λειτουργεί μέσω της συστηματικής αξιολόγησης και της χρησιμοποίησης έγκυρων στοιχείων για την αξιολόγηση και την υλοποίηση πολιτικής και εναλλακτικών τρόπων εφαρμογής της, ενώ ταυτόχρονα οι συμμετέχοντες μαθαίνουν από ομολόγους τους και λαμβάνουν πλήρως υπόψη τους την εθνική και ευρωπαϊκή εμπειρία.

Στην EQUAL πολλοί από τους φορείς που μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα αποτελέσματα και τα προϊόντα της βρίσκονται εντός της πρωτοβουλίας, όπως συνέβη με την ADAPT και με την EMPLOYMENT². Ωστόσο, χάρη στην προπαρασκευαστική φάση, οι αναπτυξιακές συμπράξεις EQUAL περιλαμβάνουν πλέον στο πλαίσιό τους και στις δραστηριότητές τους ευρύτερο φάσμα εταίρων και φορέων των «δυνητικών χρηστών», όπως εργοδοτικές οργανώσεις, φορείς επιμόρφωσης ή δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης ή οργανισμούς οικονομικής ανάπτυξης. Όχι μόνο οι συμπράξεις είναι ευρύτερες αλλά επίσης όλοι οι βασικοί εμπλεκόμενοι παράγοντες, ιδίως τα άτομα και οι οργανώσεις που θίγονται άμεσα ή έμμεσα από διακρίσεις και ανισότητες, περιλαμβάνονται σε ολόκληρη τη διαδικασία ανάπτυξης και ενσωμάτωσης στον κεντρικό κορμό των πολιτικών.

2 Η ADAPT και η EMPLOYMENT ήταν κοινοτικές πρωτοβουλίες που λειτούργησαν μεταξύ 1994 και 1999.

Παρόλα αυτά, με σκοπό να εξασφαλιστεί ότι οι καινοτομίες εφαρμόζονται με τρόπο σταθερό και διαρκή ακόμη και όταν διακοπεί η χρηματοδότηση EQUAL, είναι απαραίτητο τα δίκτυα που δημιουργήθηκαν να εξακολουθήσουν να λειτουργούν με κάποιο τρόπο, ώστε να υποστηρίζουν την ένταξη της καινοτομίας στις τοπικές, περιφερειακές, εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές. Έτσι το πεδίο εφαρμογής της ενσωμάτωσης στον κεντρικό κορμό των πολιτικών θα διευρυνθεί κατά το δεύτερο γύρο της EQUAL (βλέπε Ενσωμάτωση στον κεντρικό κορμό των πολιτικών).

4. ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

4.1. Υποστήριξη της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση και της διαδικασίας κοινωνικής ενσωμάτωσης

Με στόχο την τροφοδότηση των πολιτικών για την αγορά εργασίας με καινοτομικές προσεγγίσεις, ο πρώτος γύρος της πρωτοβουλίας EQUAL διαχειρίστηκε ορισμένους θεματικούς τομείς που καθορίστηκαν στο πλαίσιο των τεσσάρων πυλώνων της στρατηγικής για την απασχόληση – και αντίστοιχα τα μέτρα και τις προτεραιότητες των προγραμμάτων. Έκτοτε, η ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση (ΕΣΑ) έχει αναθεωρηθεί ώστε να δοθεί έμφαση σε στόχους, προτεραιότητες και επιδιώξεις, διατηρώντας ταυτόχρονα τον κυρίαρχο στόχο για την επόμενη δεκαετία να γίνει η ΕΕ η πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία παγκοσμίως που βασίζεται στη γνώση, ικανή για βιώσιμη οικονομική μεγέθυνση με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή.

Η προώθηση της κοινωνικής συνοχής αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο της εν λόγω συνολικής στρατηγικής. Στο πλαίσιο της διαδικασίας κοινωνικής ενσωμάτωσης, η εφαρμογή της ανοικτής μεθόδου συντονισμού για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού συμβάλλει στη συνοχή και στην ποικιλομορφία των δράσεων σε εθνικό επίπεδο. Οι πολιτικές για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και της φτώχειας διαφέρουν ως προς τη φύση και τις συνέπειές τους για τα κράτη μέλη και τις ομάδες-στόχους. Η πρωτοβουλία EQUAL συμβάλλει επίσης στην διαδικασία κοινωνικής ενσωμάτωσης αναζητώντας νέους τρόπους αντιμετώπισης των διακρίσεων και των ανισοτήτων που συνιστούν σημαντικούς παράγοντες του αποκλεισμού.

Μετά από διαβουλεύσεις, τα κράτη μέλη συμφώνησαν να διατηρήσουν τα θέματα της EQUAL αμετάβλητα κατά το δεύτερο γύρο, καθόσον εξακολουθούν να συμβάλλουν στους κυρίαρχους στόχους της πλήρους απασχόλησης, της ποιότητας και της παραγωγικότητας της εργασίας, της συνοχής και αγοράς εργασίας χωρίς αποκλεισμούς και επομένως εξακολουθούν να προάγουν τόσο τη στρατηγική για την απασχόληση όσο και τη διαδικασία κοινωνικής ενσωμάτωσης.

Κατά συνέπεια ο δεύτερος γύρος της πρωτοβουλίας EQUAL διατηρεί τη θεματική προσέγγιση που καθιερώθηκε στον πρώτο γύρο με στόχο να ωφεληθούν εκείνοι που υφίστανται τις κύριες μορφές διακρίσεων (λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού) και ανισοτήτων. Όλες οι ομάδες αυτές έχουν πλήρη πρόσβαση σε κάθε θεματικό τομέα. Σύμφωνα με το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999³, η προώθηση της ισότητας μεταξύ των γυναικών και των ανδρών αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο κάθε θεματικού τομέα, καθώς και στόχο ειδικών ενεργειών.

3 Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1999 περί γενικών διατάξεων για τα Διαρθρωτικά Ταμεία 26.6.1999 L161/1

Θέματα

- Διευκόλυνση της πρόσβασης και της επιστροφής στην αγορά εργασίας των ατόμων που δυσκολεύονται να ενταχθούν ή να επανενταχθούν σε μια αγορά εργασίας η οποία πρέπει να είναι ανοιχτή σε όλους.
- Καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξеноφοβίας σε σχέση με την αγορά εργασίας.
- Ελεύθερη πρόσβαση για όλους στη διαδικασία δημιουργίας επιχειρήσεων, με την παροχή των αναγκαίων μέσων για τη σύσταση επιχείρησης και για τον εντοπισμό και την εκμετάλλευση νέων δυνατοτήτων για τη δημιουργία θέσεων εργασίας στις αστικές και αγροτικές περιοχές.
- Ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας (του τρίτου τομέα), ειδικότερα των υπηρεσιών δημόσιου συμφέροντος, με ιδιαίτερη μέριμνα για τη βελτίωση της ποιότητας των θέσεων εργασίας.
- Προώθηση της δια βίου μάθησης και των εργασιακών πρακτικών χωρίς αποκλεισμούς, οι οποίες ενθαρρύνουν την πρόσληψη και τη διατήρηση στην εργασία των ατόμων που είναι θύματα διακρίσεων και ανισοτήτων στην αγορά εργασίας.
- Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων και των εργαζομένων στις διαρθρωτικές οικονομικές αλλαγές και της χρήσης της τεχνολογίας της πληροφορίας και άλλων νέων τεχνολογιών.
- Συνδυασμός του οικογενειακού και του επαγγελματικού βίου και προώθηση της επανένταξης ανδρών και γυναικών που έχουν εγκαταλείψει την αγορά εργασίας, με την υιοθέτηση πιο ευέλικτων και αποτελεσματικών μορφών οργάνωσης της εργασίας και με την ανάπτυξη υπηρεσιών υποστήριξης.
- Μείωση του ανοίγματος της ψαλίδας όσον αφορά τα δύο φύλα και κατάργηση του διαχωρισμού της αγοράς εργασίας με βάση το φύλο.
- Υποστήριξη της κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των ατόμων που αναζητούν άσυλο.

Σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 7 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999, η συνεισφορά του ΕΚΤ στην πρωτοβουλία EQUAL για την περίοδο 2004-2006 προσαρμόστηκε στα τέλη του 2003 στο πλαίσιο της τιμαριθμικής αναπροσαρμογής. Το 2001, εγκρίθηκαν προγράμματα κοινοτικής πρωτοβουλίας για τα σημερινά κράτη μέλη. Η επιλογή των θεμάτων και η σχετική χρηματοδότηση για κάθε κράτος μέλος παρουσιάζεται στον ιστοχώρο της πρωτοβουλίας EQUAL. Η πρόσθετη χρηματοδότηση που προκύπτει από την τιμαριθμική αναπροσαρμογή θα διατεθεί, κατ' αναλογία, στα εν λόγω θέματα (μέτρα), εκτός εάν τα κράτη μέλη προτείνουν και αιτιολογήσουν εναλλακτική διάθεση.

Όσον αφορά τις υπό ένταξη χώρες, μετά την 1η Μαΐου 2004, θα εγκριθούν σχέδια προγραμμάτων κοινοτικής πρωτοβουλίας για την EQUAL. Ωστόσο, δεδομένου ότι οι δαπάνες είναι επιλέξιμες από 1ης Ιανουαρίου 2004, το περιεχόμενο των σχεδίων προγραμμάτων κοινοτικής πρωτοβουλίας θα οριστεί επίσης τον Ιανουάριο του 2004, γεγονός που θα διευκολύνει την πλήρη συμμετοχή των χωρών αυτών στο δεύτερο γύρο της EQUAL. Τα προγράμματα κοινοτικής πρωτοβουλίας για τις υπό ένταξη χώρες θα επικεντρωθούν σε περιορισμένο αριθμό επιλεγμένων θεμάτων που θα περιλαμβάνουν τουλάχιστον ένα ελάχιστο

επίπεδο ενεργειών για τους αναζητούντες άσυλο και θα εξασφαλίζουν τη συμπληρωματικότητα με τα προγράμματα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, ιδίως όσον αφορά το στόχο 1. Όσον αφορά τα σημερινά κράτη μέλη, κάθε πρόγραμμα κοινοτικής πρωτοβουλίας θα περιλαμβάνει τη διάσταση της ισότητας των φύλων στα στάδια προγραμματισμού, εφαρμογής, ελέγχου και αξιολόγησης της πρωτοβουλίας EQUAL.

4.2. Αναζητούντες άσυλο

Η κατάρτιση μιας κοινής πολιτικής για τα θέματα ασύλου που θα περιλαμβάνει κοινές ευρωπαϊκές διατάξεις στον τομέα αυτό αποτελεί συστατικό στοιχείο του στόχου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη σταδιακή δημιουργία ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης που θα είναι ανοικτός για τα άτομα εκείνα που εξαναγκάζονται από τις περιστάσεις να αναζητήσουν νόμιμα προστασία στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ένταξη των προσφύγων στην κοινωνία της χώρας όπου εγκαθίστανται αποτελεί έναν από τους στόχους της Συνθήκης της Γενεύης και, γι' αυτόν τον σκοπό, η Ευρωπαϊκή Ένωση υποστηρίζει τις ενέργειες των κρατών μελών που αποσκοπούν στην προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής ένταξής τους, στο βαθμό που συμβάλλει στην οικονομική και κοινωνική συνοχή. Εκτός από τα μέτρα που υποστηρίχθηκαν από τα διαρθρωτικά ταμεία και άλλα κοινοτικά μέτρα στον τομέα της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης, το 2000 ιδρύθηκε ένα Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσφύγων που υποστηρίζει και ενθαρρύνει τις προσπάθειες των κρατών μελών για την υποδοχή προσφύγων και εκτοπισμένων ατόμων και την αντιμετώπιση των συνεπειών των μετακινήσεων αυτών. Όσον αφορά τα άτομα που αναζητούν άσυλο και ιδίως τις συνθήκες υποδοχής και την πρόσβαση στις διαδικασίες χορήγησης ασύλου, οι δράσεις στο πλαίσιο του ΕΤΠ προβλέπουν τη δημιουργία υποδομών ή υπηρεσιών στέγασης, την παροχή υλικής βοήθειας, περίθαλψης, κοινωνικής αρωγής ή συνδρομής για τη διεκπεραίωση διοικητικών και δικαστικών διατυπώσεων, συμπεριλαμβανομένης της νομικής αρωγής.

Η συμπερίληψη του θέματος των αναζητούντων άσυλο στην πρωτοβουλία EQUAL σε μια περίοδο που η ΕΕ επιχειρούσε να διαμορφώσει μια κοινή προσέγγιση όσον αφορά την υποδοχή των ατόμων αυτών (όπως ορίζεται στην οδηγία περί κοινών ελάχιστων προδιαγραφών για την υποδοχή⁴) συνέβαλε στη μεγαλύτερη κατανόηση των διαφορών μεταξύ των κρατών μελών και του τρόπου με τον οποίο οι εθνικές πολιτικές επηρεάζουν την πρόσβαση των ατόμων που αναζητούν άσυλο στην αγορά εργασίας, στην εκπαίδευση και στην επαγγελματική κατάρτιση. Ο διακρατικός διάλογος στο πλαίσιο των συμπράξεων βελτίωσε τις γνώσεις σε πρακτικό και επιχειρησιακό επίπεδο λόγω της ομοιότητας των προκλήσεων που αντιμετωπίζονται σε όλη την ΕΕ.

Σε όλη τη διάρκεια του πρώτου γύρου, οι δραστηριότητες όσον αφορά τους αναζητούντες άσυλο αναπτύχθηκαν υπό δυσμενείς συνθήκες, καθώς η κάλυψη από τα μέσα ενημέρωσης των θεμάτων σχετικά με τα άτομα αυτά γινόταν ολοένα περισσότερο εχθρική. Ωστόσο, σε τοπικό επίπεδο, το έργο των συμπράξεων κατέδειξε τα οφέλη που προκύπτουν από την εφαρμογή σειράς μέτρων ενίσχυσης των αναζητούντων άσυλο, τα οποία εκτείνονται από την πρόσβαση στη γλωσσική κατάρτιση, την εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση και την εθελοντική εργασία έως την απασχόληση στην ανοικτή αγορά. Τα οφέλη ήταν προφανή και μεταξύ αυτών συγκαταλέγονται η μείωση των ανενεργών ατόμων, ο περιορισμός των «διαφυγών» ατόμων που αναζητούν άσυλο προς την παραοικονομία και η μεγαλύτερη συνεισφορά στην τοπική οικονομία.

4 Οδηγία σχετικά με κοινές ελάχιστες προδιαγραφές για την υποδοχή αιτούντων άσυλο, που εκδόθηκε από το Συμβούλιο τον Ιανουάριο του 2003 και θα τεθεί σε εφαρμογή το αργότερο στις 6.2.2005

Διάφορες χώρες προσφέρουν στους αναζητούντες άσυλο εύκολη πρόσβαση στους πόρους εκπαίδευσης και κατάρτισης και στην αγορά εργασίας. Μακροπρόθεσμα, θα είναι δυνατή η σύγκριση των αποτελεσμάτων των συμπράξεων που λειτουργούν στις χώρες αυτές με εκείνες που λειτουργούν σε χώρες με πιο περιορισμένη πρόσβαση. Τα στοιχεία αυτά θα βοηθήσουν τα κράτη μέλη να ενημερώσουν τις πολιτικές επιλογές τους στο πλαίσιο της ανάπτυξης του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος χορήγησης ασύλου.

Ένας άλλος τομέας με ικανοποιητικά αποτελέσματα είναι οι «αξιολογήσεις δεξιοτήτων» για τους αναζητούντες άσυλο. Διάφορες αναπτυξιακές συμπράξεις αναπτύσσουν, εξετάζουν και εφαρμόζουν νέα πρότυπα αρωγής για την επαγγελματική ένταξη των αναζητούντων άσυλο. Αυτά τα νέα πρότυπα λαμβάνουν υπόψη τις άτυπες και τις «παραδοσιακές» δεξιότητες, αντιμετωπίζουν το ζήτημα της πιστοποίησης των επίσημων προσόντων και προσδιορίζουν λεπτομερείς ανάγκες επαγγελματικής κατάρτισης. Η διαδικασία αξιολόγησης δεξιοτήτων έχει αποδειχθεί επωφελής για τους αναζητούντες άσυλο και χρήσιμη για τους ενδεχόμενους εργοδότες και τους φορείς παροχής κατάρτισης και εθελοντικής εργασίας.

Ακόμη και σε αυτό το πρώιμο στάδιο, προκύπτουν διάφοροι χρήσιμοι προσανατολισμοί από το έργο των αναπτυξιακών συμπράξεων και άλλων φορέων:

- Η σημασία της παροχής σχετικής και χρήσιμης υποστήριξης τόσο για την ένταξη στα κράτη μέλη όσο και για την επανένταξη στη χώρα καταγωγής ή σε τρίτη χώρα. Πολλές αναπτυξιακές συμπράξεις επιμένουν στην «ουδέτερη» αυτή προσέγγιση.
- Η υποστήριξη πρέπει να παρέχεται το συντομότερο δυνατό μετά την υποβολή αίτησης για χορήγηση ασύλου.
- Συνεργασία με τους εργοδότες: Οι αναπτυξιακές συμπράξεις έχουν καθιερώσει διάφορες μορφές εταιρικών σχέσεων με εργοδότες, όπως είναι οι συμφωνίες συνεργασίας με επιχειρήσεις να προσλαμβάνουν τους αναζητούντες άσυλο μόλις αυτοί ολοκληρώνουν το πρόγραμμα κατάρτισής τους. Η εμπειρία έχει καταδείξει ότι αυτές οι εταιρικές σχέσεις προϋποθέτουν την ανάπτυξη στενών δεσμών και μέτρων ευαισθητοποίησης για τη συμμετοχή των εργοδοτών, αλλά προσφέρουν ικανοποιητικές δυνατότητες και αποτελέσματα.

Αρκετές αναπτυξιακές συμπράξεις EQUAL έχουν ενεργήσει ως καταλύτες για τη δημιουργία νέων εταιρικών σχέσεων οι οποίες συνέβαλαν στη βελτίωση της συνεργασίας και της ροής των πληροφοριών μεταξύ των οργανώσεων και των επαγγελματιών που ασχολούνται με τους αναζητούντες άσυλο σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Η πρωτοβουλία EQUAL αποτελεί μια καλή ευκαιρία για τα νέα κράτη μέλη να συνεργαστούν με τα σημερινά κράτη μέλη με στόχο τον προσδιορισμό ορθών πρακτικών για την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη των αναζητούντων άσυλο. Παρόλο που ο πραγματικός αριθμός των αναζητούντων άσυλο σε ορισμένα νέα κράτη μέλη είναι προς το παρόν σχετικά χαμηλός, η κατάσταση είναι πολύ πιθανόν να αλλάξει μετά την προσχώρηση των κρατών αυτών στην Ένωση. Στα νέα κράτη μέλη, οι δραστηριότητες που αναπτύσσονται σε σχέση με τους αναζητούντες άσυλο θα ήταν χρήσιμο να επικεντρώνονται σε μέτρα τα οποία:

- συμβάλλουν στην ενίσχυση των δυνατοτήτων του τομέα των ΜΚΟ και επιτρέπουν στις ΜΚΟ να συνεργάζονται αποτελεσματικά με τις αρμόδιες αρχές·
- συμβάλλουν στην ανάπτυξη δικτύων για τη διάδοση πληροφοριών μεταξύ των ΜΚΟ·

- βελτιώνουν την κοινωνική ένταξη των αναζητούντων άσυλο.

Το πρόγραμμα εργασιών της Ευρωπαϊκής Θεματικής Ομάδας «Αναζητούντες άσυλο» θα προσαρμοστεί ώστε να εξασφαλιστεί ότι παρέχει κατάλληλη πρακτική υποστήριξη στα νέα κράτη μέλη.

Η πρόκληση για το δεύτερο γύρο της EQUAL συνίσταται στην επικύρωση των πρώιμων αυτών αποτελεσμάτων και στη δημιουργία μιας πλατφόρμας ώστε τα διδάγματα που αντλούνται να μπορούν να διαδοθούν σε πολύ ευρύτερο κοινό. Η έκδοση των οδηγιών σχετικά με την κοινή πολιτική για τους αναζητούντες άσυλο, οι οποίες επιτρέπουν την εστίαση των δραστηριοτήτων στους ίδιους τους αναζητούντες άσυλο και όχι σε άτομα που ωφελούνται από άλλες μορφές προστασίας, εξυπηρετεί την πρωτοβουλία EQUAL. Διευκολύνεται επίσης η σχέση και η συμπληρωματικότητα μεταξύ της EQUAL και του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τους Πρόσφυγες σε εθνικό επίπεδο. Δεδομένου ότι αμφότερες οι πηγές χρηματοδότησης είναι πιθανό να συνεργαστούν με τον ίδιο τύπο οργανώσεων και να χρηματοδοτήσουν αρκετά παρόμοιες δραστηριότητες για διάφορες ομάδες ατόμων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αποφασίσουν κατά πόσο θα ενθαρρύνουν την κοινή χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων, προσδιορίζοντας τα πρακτικά μέτρα που θα ληφθούν για να εξασφαλιστεί η διαχείριση, ο έλεγχος και η αξιολόγηση σε εθνικό επίπεδο.

5. ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Η πρωτοβουλία EQUAL δοκιμάζει καινοτομικές προσεγγίσεις εφαρμογής πολιτικών. Πρόκειται είτε για εντελώς νέες προσεγγίσεις είτε για μεταφορά στοιχείων από αλλού που αυξάνουν την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής πολιτικών. Ο δεύτερος γύρος της EQUAL θα εξακολουθήσει να πειραματίζεται με νέες ιδέες και προσεγγίσεις. Εντούτοις, είναι επίσης σημαντικό οι καινοτομίες του πρώτου γύρου της EQUAL να αξιοποιηθούν και να αναπτυχθούν κατά το δεύτερο γύρο. Επιπλέον, κατά τον πρώτο γύρο μπορεί να μην είχαν αντιμετωπιστεί πλήρως συγκεκριμένες ανάγκες της αγοράς εργασίας των κρατών μελών ή/και να είχαν αναπτυχθεί ορθές πρακτικές σε άλλο κράτος μέλος σε σχέση με παρόμοιες καταστάσεις διακρίσεων. Επομένως, στις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για το δεύτερο γύρο, τα κράτη μέλη μπορούν να προσδιορίσουν συγκεκριμένες ανάγκες καινοτομίας για την αντιμετώπιση σχετικών ή νέων ζητημάτων της αγοράς εργασίας, καθώς και τον επανασχεδιασμό των διεπαφών μεταξύ οργανισμών ή δημόσιων πολιτικών και ενεργειών. Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να προβούν σε καταγραφή της ζήτησης πολιτικών και να ενθαρρύνουν τις αναπτυξιακές συμπράξεις να πειραματιστούν περισσότερο στους τομείς της προστασίας έναντι της ανεργίας, της ποιότητας της απασχόλησης και της άμεσης δημιουργίας θέσεων απασχόλησης.

6. ΕΛΠΙΔΟΦΟΡΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ EQUAL

Οι αναπτυξιακές συμπράξεις που δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο της EQUAL καλύπτουν εννέα θεματικούς τομείς. Παρόλο που το έργο τους συνεχίζεται, οπότε δεν μπορούν ακόμη να συναχθούν επικυρωμένα αποτελέσματα, ο πρώτος γύρος της EQUAL που ξεκίνησε το 2001 έχει ήδη να επιδείξει ελπιδοφόρες πρακτικές νέων τρόπων αντιμετώπισης των διακρίσεων και των ανισοτήτων.

6.1.1. Αναπηρία

Η EQUAL ενισχύει τις ευκαιρίες απασχόλησης ατόμων με αναπηρίες παρέχοντας διάφορες συνδυασμένες υπηρεσίες κατάρτισης και παροχής συμβουλών προς εργοδότες ώστε αυτοί να είναι σε θέση να προσλαμβάνουν άτομα με αναπηρίες, χωρίς να ανησυχούν για την πρόσληψη συνοδού ή για διοικητικά προβλήματα. Ως συγκεκριμένα παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν οι υπηρεσίες για την παροχή δυνατότητας πρόσβασης με σκοπό την πρόσληψη και την επιλογή, η επιμόρφωση με σκοπό την ευαισθητοποίηση σε θέματα αναπηρίας, η αξιολόγηση του εργασιακού περιβάλλοντος ώστε να βοηθηθούν οι εργοδότες να εξασφαλίσουν ένα χώρο εργασίας προσβάσιμο με κάθε δυνατό τρόπο, καθώς και μια υπηρεσία παροχής συμβουλών σχετικά με τα οικονομικά κίνητρα για την πρόσληψη και διατήρηση στην εργασία ενός ατόμου με αναπηρία. Στο πλαίσιο της EQUAL καταβάλλονται επίσης προσπάθειες ώστε η διαδικασία επανένταξης να καθορίζεται από τη ζήτηση και όχι από την προσφορά, πράγμα που σημαίνει ότι ο πελάτης, δηλαδή το άτομο με αναπηρία, θα πρέπει να αποκτήσει την ικανότητα να πρωταγωνιστήσει στη διαδικασία χάρη στην καλύτερη δυνατή ανάπτυξη των δεξιοτήτων και των γνώσεων του/της.

6.1.2. Η διατήρηση των εργαζομένων στην εργασία για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα

Η διαχείριση της ηλικίας αποτελεί πλέον καυτό ζήτημα σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Η EQUAL δοκιμάζει δύο διαφορετικές και συμπληρωματικές μεταξύ τους προσεγγίσεις: μια «προσέγγιση αντίδρασης» για την αντιμετώπιση των επικείμενων και των σημερινών φραγμών για τους πιο ηλικιωμένους εργαζόμενους – κίνητρα, επιμόρφωση, νέες μέθοδοι εργασίας – και μια «προσέγγιση πρόληψης», στρατηγικός σχεδιασμός, μακροπρόθεσμη στρατηγική ανθρώπινων πόρων και πρακτικές διαχείρισης της ηλικίας. Ο αντίκτυπος είναι ήδη αξιοσημείωτος. Το μεγαλύτερο κίνητρο για τους πιο ηλικιωμένους εργαζόμενους είναι το γεγονός ότι τους προσέχουν και ότι αποτελούν μέρος της λύσης του προβλήματος. Στη διάρκεια σεμιναρίων που διοργανώνονται στο πλαίσιο της επιχείρησης χρησιμοποιείται η μέθοδος από τη βάση προς την κορυφή η οποία δίνει τη δυνατότητα στους εργαζόμενους να προσφέρουν τη δική τους συμβολή στις λύσεις και να παρουσιάσουν τις δικές τους ιδέες. Ταυτόχρονα, μέσω αυτών των σεμιναρίων βγαίνουν στην επιφάνεια γνώσεις των παλαιότερων εργαζομένων και βοηθούνται οι ώριμοι εργαζόμενοι να συνειδητοποιήσουν ότι αποτελούν «φορείς της κουλτούρας της επιχείρησης» για τους εργοδότες. Ο σκοπός δεν είναι απλώς να συμμετάσχουν οι πιο ηλικιωμένοι εργαζόμενοι στην επιμόρφωση· υπάρχει επίσης το θέμα της υποστήριξής τους – όπως και της υποστήριξης των επιλογών που τους προσφέρονται – για να είναι σε θέση να μετακινηθούν σε νέους τομείς εργασίας που προκύπτουν από τις μεταβαλλόμενες προτεραιότητες και να αξιοποιήσουν στο έπακρο τις δεξιότητες και την πείρα τους.

6.1.3. Σύσταση επιχειρήσεων από ανέργους ή μη απασχολούμενους

Υπάρχουν ισχυρά στοιχεία που μαρτυρούν ότι η χρηματοδότηση προς επιχειρήσεις δεν φτάνει σε ευάλωτες ομάδες και περιοχές. Οι συμπράξεις EQUAL γενικά δίνουν έμφαση στο τμήμα εκείνο της επιχειρηματικής εξίσωσης που αποτελεί το ανθρώπινο κεφάλαιο και αντιμετωπίζουν τα εμπόδια τόσο στην προσφορά χρηματοδότησης (ιδιωτικοί και δημόσιοι χρηματοδότες) όσο και στη ζήτηση χρηματοδότησης (πιθανοί τους πελάτες). Δοκιμάζονται πειραματικά νέες μέθοδοι για τη μετατροπή της άτυπης δραστηριότητας, που ασκούν συχνά εθνοτικές μειονότητες ή ταξιδιώτες, σε τυπική επιχειρηματική δραστηριότητα, με την αναγνώριση δεξιοτήτων και καθεστώτος και την εξασφάλιση εισοδήματος και αυτονομίας. Η EQUAL λειτουργεί εκ παραλλήλου με κυλιόμενα κονδύλια χρηματοδότησης από άλλες πηγές (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης ή ιδιωτικές πηγές χρηματοδότησης) για την

ανάπτυξη της χρηματοπιστωτικής ικανότητας ομάδων και ατόμων από διάφορες κοινότητες που αντιμετωπίζουν διακρίσεις στην αγορά εργασίας.

6.1.4. Η συμβολή των μεταναστών στην απασχόληση και στην οικονομική μεγέθυνση

Διάφορες αναπτυξιακές συμπράξεις τόνισαν το γεγονός ότι ένα από τα πιο ισχυρά επιχειρήματα για να πειστούν οι εργοδότες να προωθήσουν την πολυμορφία ήταν η εμπειρία άλλων εργοδοτών οι οποίοι ήταν σε θέση να «μαρτυρήσουν» τα θετικά αποτελέσματα των στρατηγικών υποστήριξης της πολυμορφίας στην επιχειρηματική τους δραστηριότητα (δηλαδή σε σχέση με τη διαχείριση των συγκρούσεων και τη μείωση του στρες, με τα άτακτα ωράρια εργασίας και τη συστηματική απουσία από την εργασία, με την εικόνα της εταιρείας και τη διαφοροποίηση των υπηρεσιών). Στις επιτυχημένες προσεγγίσεις συγκαταλέγονται η καθιέρωση κριτηρίων και συστημάτων επιβράβευσης για «εργοδότες που παρέχουν ίσες ευκαιρίες», η διοργάνωση στρογγυλών τραπέζων εργοδοτών σε τοπικό επίπεδο και η ανάπτυξη τοπικών δικτύων εργοδοτών. Η προβολή παραδειγμάτων προς μίμηση και η δημιουργία συγκροτημένων ευκαιριών για εργοδότες ώστε να διδαχθούν ο ένας από τον άλλο είχαν ως αποτέλεσμα την ευρύτερη εφαρμογή της επιτυχημένης πρακτικής όσον αφορά την απασχόληση ατόμων από μειονεκτικές ομάδες. Υπάρχουν επίσης θετικές εμπειρίες από τη μεταβίβαση ορθών πρακτικών και τη χρήση παραδειγμάτων προς μίμηση που προσφέρουν διακρατικοί εταίροι.

6.1.5. Η προώθηση της προσαρμοστικότητας στην αγορά εργασίας

Μια άλλη πρόκληση που προσπαθεί να αντιμετωπίσει η EQUAL είναι το πώς να προωθήσει την πρόσβαση στη μάθηση «στον πραγματικό κόσμο» όπου η πίεση του χρόνου και του τρόπου ζωής όπως και η έλλειψη πείρας στη μάθηση λειτουργούν όλα ως φραγμοί, ιδίως για τους μη παραδοσιακούς «μαθητές». Τα πράγματα μπορούν να αλλάξουν με τη χρήση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας σε καινοτομικά μέρη, όπως σε σουπερμάρκετ, για τη μεγιστοποίηση της πρόσληψης εναλλακτικών μαθησιακών τεχνικών που μεταφυτεύουν στο εργασιακό περιβάλλον το μοντέλο μάθησης μέσα στην οικογένεια.

6.1.6. Τα δομικά στοιχεία των στρατηγικών δια βίου μάθησης

Τα άτομα με χαμηλό επίπεδο βασικών δεξιοτήτων ή/και χωρίς βασικές δεξιότητες, που δεν αποτελούν παραδοσιακούς «μαθητές», αντιμετωπίζουν φραγμούς στην είσοδό τους στη μαθησιακή διαδικασία και στη μετέπειτα πρόοδό τους. Η πρωτοβουλία EQUAL δίνει τη δυνατότητα σε ένα φάσμα εταίρων – και νέων εταιρικών συμπράξεων – να αλλάξουν τα πράγματα δουλεύοντας μαζί, με νέους τρόπους, σε τοπικό πλαίσιο. Μια σειρά δήμων συνεργάστηκαν για πρώτη φορά με σκοπό να δημιουργήσουν ένα ενδιάμεσο σύστημα εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών υπηρεσιών προσαρμοσμένων στις ανάγκες των «μαθητών».

6.1.7. Κλαδικός και επαγγελματικός διαχωρισμός των δύο φύλων

Δουλεύοντας με παιδιά και νέους, η πρωτοβουλία EQUAL ασχολείται όχι μόνο με την κατανομή των ρόλων και τις επαγγελματικές επιλογές των μελλοντικών γενιών αλλά επίσης με τα κυρίαρχα πρότυπα συμπεριφοράς της σημερινής γενιάς των γονιών. Έχουν δοκιμαστεί καινοτομικά προγράμματα σπουδών για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, τα οποία θέτουν υπό αμφισβήτηση τους παραδοσιακούς ρόλους των δύο φύλων και την παρείσφρηση των σχετικών στερεοτύπων στην επιστήμη και στην τεχνολογία. Τα προγράμματα αυτά χρησιμοποιούν δουλειές του σπιτιού όπως το μαγείρεμα ή το σιδέρωμα για να εξηγήσουν ορισμένα φαινόμενα στη χημεία και στη φυσική. Το σχέδιο έχει επιτυχία

αφού οι μαθήτριες τείνουν να κατανοούν καλύτερα τη διδασκόμενη ύλη και να σκέφτονται ως πιθανή επιλογή σταδιοδρομίας τις θετικές επιστήμες.

6.1.8. Καταμερισμός της φροντίδας των παιδιών και των ευθυνών του νοικοκυριού

Με σκοπό να τονιστεί η σημασία του ενεργού ρόλου του πατέρα, χρησιμοποιήθηκε μια εκστρατεία τύπου με κεντρικό σύνθημα «οι άνδρες παίρνουν το προβάδισμα» ώστε να ξεκινήσει ο διάλογος. Δρομολογήθηκαν συζητήσεις μετά από έναν βομβαρδισμό διαφημίσεων στα μέζα μαζικής επικοινωνίας, ο οποίος συνοδεύτηκε από συνεντεύξεις τύπου, από τη δημιουργία διαδικτυακού τόπου, εκπομπής στην τηλεόραση (2 x 12 προγράμματα) και από πολλές άλλες εκδηλώσεις. Το πρώτο μήνυμα που μεταδιδόταν από τις τηλεοπτικές διαφημίσεις αντιπαρέβαλλε άνδρες και τις δικαιολογίες που συνήθως επινοούν για να αποφύγουν να αναλάβουν περισσότερες ευθύνες στο σπίτι. Μετά από λίγο εφαρμόστηκε μια πιο εκλεπτυσμένη στρατηγική η οποία έδινε κίνητρα και έμπνευση αντί να προσπαθεί να προκαλέσει. Το δεύτερο κύμα των μηνυμάτων στόχευε στην ανάγκη να μάθουν οι γυναίκες να εγκαταλείπουν το «μονοπάλιό τους στο νοικοκυριό και στη φροντίδα των παιδιών» καθώς και τις ισχυρές πεποιθήσεις τους σχετικά με το πώς πρέπει να γίνονται τα πράγματα, αναγνωρίζοντας τους ανδρικούς τρόπους φροντίδας των παιδιών ή διαχείρισης του νοικοκυριού του σπιτιού. Σε μια κοινή προσέγγιση με μεγάλες επιχειρήσεις, με μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) και με την κορυφαία ποδοσφαιρική ομάδα της χώρας, η EQUAL διοργανώνει δραστηριότητες που δίνουν τη δυνατότητα στους πατέρες να δοκιμάσουν τη χαρά και την ικανοποίηση που έχουν να κερδίσουν όταν αφιερώνουν ποιοτικό χρόνο στα παιδιά τους και τη διαφορά που θα συνεπάγεται αυτό για τη ζωή των παιδιών τους και της συντρόφου τους.

6.1.9. Εταιρική κοινωνική ευθύνη

Οι μικρές επιχειρήσεις δεν διαθέτουν μεγάλες δομές ανθρώπινων πόρων, συνεπώς, οι προσεγγίσεις της πολυμορφίας που βασίζονται στην εταιρική κοινωνική ευθύνη είναι ίσως λιγότερο ελκυστικές και δεν τις αφορούν σε μεγάλο βαθμό. Η πρωτοβουλία EQUAL αναζητεί νέους τρόπους για να δώσει κίνητρα στις επιχειρήσεις να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στην ένταξη μειονεκτικών ομάδων. Άλλα είδη δράσεων, όπως είναι η υποστηριζόμενη απασχόληση και η συνδρομή από ενδιαμέσους παράγοντες, εφαρμόζονται πειραματικά και έχουν προκύψει θετικά αποτελέσματα χάρη στην προσωπική, πρόσωπο με πρόσωπο επαφή με εργοδότες μικρών επιχειρήσεων και χάρη στην παροχή σταθερής και διαρκούς υποστήριξης και υπηρεσιών (όπως είναι τα προγράμματα κατάρτισης, η καθοδήγηση, η διαχείριση περιπτώσεων, ο καθορισμός προδιαγραφών θέσεων εργασίας και η τοποθέτηση σε θέσεις εργασίας) που επιτρέπουν σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις να αντιμετωπίζουν με επιτυχία θέματα ή προβλήματα που συνδέονται με την κατάστασή τους και ανακύπτουν από την απασχόληση ατόμων με ειδικές ανάγκες.

6.1.10. Επανένταξη για την καταπολέμηση του αποκλεισμού

Η προληπτική και ενεργητική προσέγγιση των ανέργων, η οποία έχει εδραιωθεί με τη θέσπιση του στόχου ελαχιστοποίησης των ατόμων που εισέρχονται σε μακροχρόνια ανεργία, βρίσκει την έκφρασή της στην κατευθυντήρια αρχή της *κατάλληλης προσφοράς στο κατάλληλο πρόσωπο την κατάλληλη στιγμή*. Η EQUAL δραστηριοποιείται σε φυλακές με στόχο την αξιολόγηση και την επικύρωση των υφιστάμενων δεξιοτήτων και την ενσωμάτωση αυτής της δραστηριότητας στο βασικό κορμό των πρακτικών κατάρτισης και επανένταξης. Πολύ συχνά οι αποφυλακισμένοι αφήνονται στην τύχη τους μετά την απόλυσή τους από τη φυλακή. Με χαμηλή αυτοεκτίμηση και, πολλές φορές, χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, έχουν ελάχιστες ευκαιρίες να βρουν εργασία με συνέπεια να κινδυνεύουν να επιστρέψουν στις παράνομες

δραστηριότητες. Στην αγορά εργασίας αντιμετωπίζουν μεγάλες διακρίσεις, αφού πολλοί εργοδότες είναι απρόθυμοι να προσλάβουν έναν πρώην τρώφιμο φυλακών. Η EQUAL αναπτύσσει την αξιολόγηση των ικανοτήτων των κρατουμένων και των αποφυλακισμένων και την τυποποίηση εργαλείων, καταρτίζει τους εκπαιδευτές μέσω συνεδριάσεων που διοργανώνονται για την ανταλλαγή εμπειριών (θα εκπονηθεί οδηγός/vademecum με πρακτικές πληροφορίες και συστάσεις) και χρησιμοποιεί τους υπάρχοντες διαύλους επικοινωνίας των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης με σκοπό να ευαισθητοποιήσει περισσότερο τους εργοδότες. Η σύμπραξη είναι ευρεία και περιλαμβάνει κοινωνικούς εταίρους, εκπαιδευτικά ιδρύματα, δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης, υπουργεία δικαιοσύνης και ομάδες συμφερόντων. Οι προσπάθειες δεν περιορίζονται ωστόσο στην κατάρτιση, αφού στη σύμπραξη για την επανένταξη των αποφυλακισμένων είναι σημαντικό να συμμετέχουν επίσης ιδρύματα που ασχολούνται με την επανένταξη των αποφυλακισμένων στην κοινωνία.

6.1.11. Χρησιμοποίηση της κοινωνικής οικονομίας για τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων απασχόλησης

Στο πλαίσιο της EQUAL δοκιμάζεται η δυνατότητα εφαρμογής της δικαιόχρησης (franchising) στην κοινωνική οικονομία. Ως υπόδειγμα επιχείρησης λαμβάνεται ένας μικρός συνεταιρισμός που διαχειρίζεται ένα ξενοδοχείο εδώ και μια δεκαετία με επιτυχία όχι μόνο στο οικονομικό επίπεδο αλλά και ως προς τον τρόπο με τον οποίο ενσωματώνει μειονεκτούντες εργαζόμενους και διδάσκει επαγγελματικές δεξιότητες. Η EQUAL δίνει τη δυνατότητα σε άλλες μειονεκτούσες ομάδες από άλλα κράτη μέλη να εφαρμόσουν πιλοτικά αυτή την επιχειρηματική ιδέα και τη διαδικασία ανάπτυξής της. Η μέθοδος μπορεί επίσης να επεκταθεί σε νέους τομείς επιχειρηματικής δραστηριότητας. Το έργο αυτό θα μπορούσε να έχει διαρθρωτικό αποτέλεσμα στο βαθμό που κατά τον τερματισμό του προγράμματος μπορεί να προκύψει μια ευρωπαϊκή δομή δικαιόχρησης της οποίας οι κάτοχοι θα είναι φορείς της κοινωνικής οικονομίας.

7. ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Ενώ η θεματική προσέγγιση παραμένει σταθερή, η πρωτοβουλία EQUAL θα πρέπει ωστόσο να αντιμετωπίσει νέες προκλήσεις κατά τη διάρκεια του δεύτερου γύρου.

Η διεύρυνση θα έχει σημαντικό αντίκτυπο στην πρωτοβουλία EQUAL. Εκτός από την επέκταση της γεωγραφικής κάλυψης και την αύξηση του αριθμού των πολιτών που μπορούν να ωφεληθούν, η διεύρυνση θα συνεπάγεται επίσης την αύξηση του αριθμού των προγραμμάτων από 17 σε 27. Κατά συνέπεια, ο συντονισμός του προγράμματος, ιδιαίτερα από την προοπτική της διακρατικότητας και της ενσωμάτωσης στον κεντρικό κορμό των πολιτικών αποκτά ακόμα μεγαλύτερη σημασία.

7.1. Η κοινότητα των Ρομ

Με τη διεύρυνση σε 25 χώρες, εκατομμύρια Ρομ θα ενταχθούν στην ΕΕ και θα αποτελέσουν έτσι τη μεγαλύτερη εθνοτική μειονότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η ένδεια, ο αποκλεισμός και οι διακρίσεις που αντιμετωπίζουν οι Ρομ αποτελεί πρόκληση και ζήτημα που ανησυχεί όλα τα κράτη μέλη. Τα σημερινά κράτη μέλη έχουν αναπτύξει πολιτικές και προγράμματα για την υποστήριξη και την ενσωμάτωση των Ρομ που ζουν στην Ένωση. Αλλά με τη διεύρυνση, η Ένωση θα έχει να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις αυτές σε πολύ μεγαλύτερη κλίμακα.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση υποστηρίζει μέτρα ενίσχυσης των Ρομ για περισσότερο από μια δεκαετία. Μέσω του προενταξιακού προγράμματος PHARE, η Ουγγαρία και η Τσεχία συμμετείχαν ήδη στον πρώτο γύρο της EQUAL. Οι αναπτυξιακές συμπράξεις που εστιάζονται στους Ρομ έχουν ήδη αποφέρει ορισμένα θετικά αποτελέσματα, γεγονός που οφείλεται σε διάφορους λόγους: το ποσοστό των γυναικών και των νεαρών ατόμων (18-25 ετών) είναι υψηλότερο απ' ό,τι σε άλλα παραδοσιακά προγράμματα, οι συμμετέχοντες προέρχονται από μικρούς επαρχιακούς οικισμούς και η συμμετοχή ατόμων με πολλαπλές μειονεξίες είναι ικανοποιητική (π.χ. γυναίκες Ρομ χαμηλής εκπαίδευσης που προέρχονται από τα χωριά).

Έχει αναπτυχθεί μια προσωπική προσέγγιση ώστε να εξασφαλιστεί το αίσθημα ότι πρόκειται για το δικό τους πρόγραμμα. Κατά τη διάρκεια της περιόδου κατάρτισης, η προσοχή στρέφεται κυρίως στην κατάρτιση στην επικοινωνία, στους τρόπους εξεύρεσης κατάλληλης θέσης εργασίας, στην κοινωνική ενίσχυση και στις εμπορικές σπουδές. Η τοπική κυβέρνηση της μειονότητας των τσιγγάνων και οι κοινωνικές οργανώσεις των Ρομ συμμετέχουν σε αναπτυξιακή σύμπραξη και ενθαρρύνουν τη συμμετοχή στο σχέδιο, ενώ παράλληλα οργανώνουν τις επαφές μεταξύ ενδεχόμενων εργοδοτών και εργαζομένων ώστε να εφαρμοστεί μια ολοκληρωμένη και χωρίς αποκλεισμούς προσέγγιση για την απασχόληση.

Ωστόσο, τα κριτήρια επιτυχίας – όπως τα αντιλαμβάνονται οι ίδιοι οι Ρομ – μπορεί να αλλάξουν στο πλαίσιο της νέας αυτής δυναμικής. Έτσι, τόσο οι κοινότητες των Ρομ όσο και άλλες κοινωνικές ομάδες θα πρέπει να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στις προσπάθειες οικοδόμησης μιας Ευρώπης χωρίς αποκλεισμούς. Ως πηγή καινοτομιών, η πρωτοβουλία EQUAL διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην εξεύρεση τρόπων αντιμετώπισης των διακρίσεων και των ανισοτήτων και έχει ιδιαίτερη σημασία για τους πληθυσμούς Ρομ.

Συνεπώς, κατά το δεύτερο γύρο της EQUAL, θα επιδιωχθεί η ενίσχυση των Ρομ σε όλους τους θεματικούς τομείς.

7.2. Θύματα σωματεμπορίας

Κάθε χρόνο, περίπου μισό εκατομμύριο γυναίκες και παιδιά αποτελούν αντικείμενο σωματεμπορίας στη Δυτική Ευρώπη. Το εμπόριο αυτό είναι διεθνές, καλά οργανωμένο και ακμάζον. Σύμφωνα με έκθεση της CIA, η επαναλαμβανόμενη εκμετάλλευση μιας γυναίκας μπορεί να αποφέρει στους σωματέμπορους μέχρι 250.000 δολάρια. Οι γυναίκες αυτές συχνά αγοράζονται με στόχο να εξαναγκαστούν σε πορνεία, να εργαστούν ως οικιακές βοηθοί ή να συνάψουν εικονικούς γάμους, στο πλαίσιο των οποίων κρατούνται αιχμάλωτες.

Ακόμα κι αν τα θύματα κατορθώσουν να δραπετεύσουν από τον σωματέμπορο ή να καταφύγουν στις αρχές, μπορεί να αντιμετωπίσουν νέες τραυματικές καταστάσεις. Η σκληρή πραγματικότητα είναι ότι τα θύματα της σωματεμπορίας μπορεί να αντιμετωπίζονται ως παράνομοι μετανάστες και εγκληματίες και να κινδυνεύουν να συλληφθούν, να φυλακιστούν ή να απελαθούν. Έτσι τα θύματα πλήττονται για δεύτερη φορά.

Από την άποψη της χρηματοδοτικής υποστήριξης, τα κοινοτικά προγράμματα αποτελούν σημαντικό εργαλείο για την ενίσχυση των πολιτικών, των πρακτικών και της συνεργασίας στον τομέα της καταπολέμησης της σωματεμπορίας, τόσο εντός της ΕΕ όσο και μεταξύ των σημερινών κρατών μελών και των χωρών που θα προσχωρήσουν στην Ένωση. Ιδίως τα διαρθρωτικά ταμεία (ΕΚΤ και ΕΤΠΑ) μπορούν να υποστηρίξουν με χρηματοδοτήσεις μέτρα ενίσχυσης των θυμάτων, να συμβάλουν στην πρόληψη και να διευκολύνουν την κοινωνική

και οικονομική ένταξη των θυμάτων σωματεμπορίας. Συγκεκριμένα, το Συμβούλιο κάλεσε⁵ την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να χρησιμοποιήσουν τους χρηματοδοτικούς πόρους της κοινοτικής πρωτοβουλίας EQUAL για να προωθήσουν, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη των διακιούχων της πρωτοβουλίας αυτής, κατά τρόπον ώστε να τους παρέχεται η δυνατότητα να επιστρέψουν με ασφάλεια στις χώρες καταγωγής τους ή να τύχουν κατάλληλης προστασίας στις χώρες υποδοχής.

Συνεπώς, στο δεύτερο γύρο της πρωτοβουλίας EQUAL, θα επιδιωχθεί η στήριξη των θυμάτων σωματεμπορίας σε όλους τους θεματικούς τομείς.

8. ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο της πρωτοβουλίας EQUAL και η πείρα που έχει αποκομιστεί από προηγούμενα προγράμματα καθώς και από τον πρώτο γύρο της EQUAL καταδεικνύει ότι με τη διακρατική συνεργασία μπορεί να επιτευχθεί σημαντική ανανέωση πολιτικών. Η διακρατική συνεργασία στο πλαίσιο της EQUAL λειτουργεί σωστά και έχει ήδη αποδώσει τα εξής:

- βαθύτερη αντίληψη της φύσης και των μορφών των διακρίσεων, των ανισοτήτων και του αποκλεισμού από την αγορά εργασίας·
- βελτιωμένες στρατηγικές και δράσεις υπό το πρίσμα της εμπειρίας άλλων κρατών μελών (τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο αναπτυξιακής σύμπραξης)·
- στρατηγικές και δράσεις συγκριτικής αξιολόγησης μεταξύ διάφορων κρατών μελών·
- αξιοπιστία στο έργο που επιτελεί η αναπτυξιακή σύμπραξη όσον αφορά διαμορφωτές της κοινής γνώμης και φορείς λήψης αποφάσεων.

Στην πρωτοβουλία EQUAL η διακρατική συνεργασία εκδηλώνεται σε διάφορα επίπεδα.

8.1. Διακρατική συνεργασία μεταξύ αναπτυξιακών συμπράξεων

Η διακρατική συνεργασία μεταξύ αναπτυξιακών συμπράξεων είναι σύμφυτη με την εφαρμογή της πρωτοβουλίας EQUAL και συνενώνει αναπτυξιακές συμπράξεις από διάφορα κράτη μέλη μέσω του κοινού προγράμματος εργασίας τους. Για να υπάρξουν αποτελέσματα, η διακρατική συνεργασία προϋποθέτει την εφαρμογή μιας κοινής προσέγγισης για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων προβλημάτων, την ανάπτυξη συναφών ή/και συμπληρωματικών στρατηγικών, προσεγγίσεων και στόχων και τη συμφωνία σχετικά με τις προτεραιότητες της κοινής δράσης. Το κοινό έργο των αναπτυξιακών συμπράξεων βασίζεται στις γνώσεις και στην πείρα τους. Οι κοινές δραστηριότητες διοργανώνονται με τέτοιο τρόπο ώστε να εξασφαλίζουν σημαντική προστιθέμενη αξία για τις στρατηγικές και τα προγράμματα εργασίας της κάθε αναπτυξιακής σύμπραξης.

Ωστόσο η εξεύρεση των κατάλληλων εταίρων σε άλλα κράτη μέλη μπορεί να αποτελεί πρόκληση. Ο πρώτος γύρος της EQUAL φανέρωσε την απόλυτη ανάγκη δημιουργίας μιας «θυρίδας διακρατικότητας» δηλαδή τον καθορισμό, μετά από κοινή συμφωνία, μιας ημερομηνίας πριν από την οποία όλες οι διαχειριστικές αρχές – αφού θα έχουν ολοκληρώσει

5 Ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με πρωτοβουλίες για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, και ιδίως γυναικών, 20 Οκτωβρίου 2003, 13056/03

την ενιαία διαδικασία επιλογής – θα εισαγάγουν στην κοινή βάση δεδομένων της EQUAL (ECDB) δεδομένα σχετικά με τις αναπτυξιακές συμπράξεις, ώστε να δώσουν ίσες ευκαιρίες σε όλες τις αναπτυξιακές συμπράξεις να βρουν εταίρους από άλλα κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη συμφώνησαν ότι για το δεύτερο γύρο της EQUAL η «θυρίδα» για τη διακρατική συνεργασία θα ανοίξει την 1^η Ιανουαρίου 2005.

Αναμένεται ότι πολλές αναπτυξιακές συμπράξεις θα βρουν γρήγορα εταίρους μόλις ανοίξει η «θυρίδα» και θεσπιστούν κοινά προγράμματα εργασίας, γεγονός που θα τους επιτρέψει να προχωρήσουν στο πρώτο στάδιο. Για τις αναπτυξιακές συμπράξεις που θα δυσκολευτούν περισσότερο να εντοπίσουν εταίρους, η Επιτροπή θα τις υποστηρίξει, σε συνεργασία με την ενδιαφερόμενη διαχειριστική αρχή, με μια διαδικασία συμψηφισμού των επιλογών.

Δεδομένου ότι η διακρατική συνεργασία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της δραστηριότητας της αναπτυξιακής σύμπραξης, το πρόγραμμα εργασίας δεν μπορεί να ολοκληρωθεί χωρίς αυτό το στοιχείο. Γι' αυτό το λόγο, κατά τον πρώτο γύρο, το σχέδιο συμφωνίας αναπτυξιακής σύμπραξης και η συμφωνία διακρατικής συνεργασίας έπρεπε το καθένα να υποβληθεί κατά τη λήξη της *ενέργειας 1*. Αυτό επιβάλλει μια πειθαρχία τόσο στις αναπτυξιακές συμπράξεις όσο και στις διαχειριστικές αρχές των προγραμμάτων, επειδή η συμφωνία διακρατικής συνεργασίας πρέπει να εγκριθεί από καθεμία διαχειριστική αρχή.

Για να διευκολυνθεί αυτή η διαδικασία, δημιουργήθηκε στο Διαδίκτυο μια βάση δεδομένων με τίτλο «Σύστημα στο Διαδίκτυο για τη διακρατική συνεργασία EQUAL» (ETCIM), η οποία επιτρέπει σε όλες τις αρχές να προβάλλουν και να κοινοποιούν την έγκρισή τους για συμφωνίες διακρατικής συνεργασίας μέσω του Διαδικτύου. Για την αποφυγή συμφορήσεων, τα κράτη μέλη συμφώνησαν να διεκπεραιώνουν τις υποψηφιότητες για το αρχικό στάδιο με το ρυθμό που θα τις παραλαμβάνουν και, στο βαθμό που είναι δυνατό, να επιβεβαιώνουν εντός οκτώ εβδομάδων την αρχική επιλογή της αναπτυξιακής σύμπραξης, συμπεριλαμβανομένου του πολυετούς προϋπολογισμού που διατίθεται για την υλοποίηση του προγράμματος εργασίας (*ενέργεια 2*).

8.2. Θεματικά δίκτυα

Η διαδικασία της από κοινού διάθεσης πληροφοριών και της αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της καινοτομίας βρίσκεται στο επίκεντρο της πρωτοβουλίας EQUAL. Γι' αυτό το σκοπό, δημιουργήθηκαν δίκτυα διαρθρωμένα γύρω από ένα θεματικό επίκεντρο τόσο στα κράτη μέλη όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Τα δίκτυα αυτά φέρνουν κοντά αναπτυξιακές συμπράξεις με σκοπό να συζητήσουν και να αξιολογήσουν τις πιο ελπιδοφόρες πρακτικές και τα αποτελέσματά της εργασίας τους και να προετοιμάσουν τη διάδοσή τους και την ενσωμάτωσή τους σε πολιτικές και πρακτικές. Άλλοι συντελεστές, εκτός της πρωτοβουλίας, όπως οι φορείς λήψης αποφάσεων, οι ερευνητές, οι ενώσεις και οι κοινωνικοί εταίροι συμμετέχουν επίσης σε αυτές τις δραστηριότητες.

Οι ευρωπαϊκές θεματικές ομάδες συντονίζουν επίσης θεματικές δραστηριότητες, ενώ οι οριζόντιες ομάδες προσπαθούν κυρίως να διδαχθούν από τις διαδικασίες της EQUAL.

Οι αναπτυξιακές συμπράξεις επικυρώνουν, διαδίδουν και χρησιμοποιούν από κοινού την πείρα τους και τα αποτελέσματά τους τόσο στο πλαίσιο των εθνικών θεματικών δικτύων όσο και στο ευρωπαϊκό πλαίσιο, μέσω των ευρωπαϊκών θεματικών ομάδων. Η συνεργασία σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο υποστηρίζει τα εξής:

- θεματική επανεξέταση των στρατηγικών προσεγγίσεων και των αποτελεσμάτων που σημειώνονται·

- εντοπισμό ορθών πρακτικών, ιδίως σε σχέση με τη στρατηγική απασχόλησης και τη διαδικασία κοινωνικής ενσωμάτωσης·
- διάδοση λύσεων ορθής πρακτικής σε πανευρωπαϊκά φόρουμ συζήτησης.

Μέσω της τεχνικής υποστήριξης που παρέχουν, τόσο οι διαχειριστικές αρχές όσο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή βοηθούν τη διαδικασία της θεματικής επανεξέτασης. Η υποστήριξη περιλαμβάνει συγκεκριμένα τη διοργάνωση συνεδρίων και σεμιναρίων και τη συγκρότηση ομάδων εργασίας για την προώθηση της αποτίμησης, της συγκριτικής αξιολόγησης, της παράδοσης και της εφαρμογής ορθών πρακτικών από την EQUAL. Οι αναπτυξιακές συμπράξεις, στο πλαίσιο της δέσμευσής τους να σεβαστούν τη διακρατικότητα αλλά και του προγράμματος εργασίας τους, συμμετέχουν και συμβάλλουν σε αυτά τα δίκτυα και στις εκδηλώσεις (για τα οποία οι δαπάνες συμμετοχής, ταξιδιού και διαμονής θεωρούνται επιλέξιμες).

Τα κράτη μέλη συνεργάζονται επίσης στο πλαίσιο του διακρατικού διαλόγου. Με πολύ απτό τρόπο κάθε κράτος μέλος λειτουργεί ως «επικεφαλής» για τη θεματική και την οριζόντια ομάδα, δηλαδή ως μέλος της συντονιστικής ομάδας που είναι υπεύθυνη για την ανάπτυξη και την εφαρμογή του προγράμματος εργασίας και των δραστηριοτήτων. Τα κράτη μέλη φιλοξενούν επίσης εκδηλώσεις EQUAL, είτε ανεξάρτητα είτε σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και διατηρούν άμεση συνεργασία μεταξύ τους.

9. ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΣΤΟΝ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΚΟΡΜΟ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

Η ενσωμάτωση και η ένταξη νέων ιδεών και προσεγγίσεων στον κεντρικό κορμό των πολιτικών και των πρακτικών αποτελεί φιλόδοξο στόχο. Για τη διευκόλυνση της διαδικασίας αυτής, η EQUAL προσφέρει δομές και εργαλεία, αλλά, τελικά, εναπόκειται στις αναπτυξιακές συμπράξεις, στα κράτη μέλη και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προτείνουν αποτελεσματικές, αποδοτικές και σχετικές εναλλακτικές λύσεις για την εφαρμογή πολιτικών αγοράς εργασίας χωρίς αποκλεισμούς που θα μπορούν να μεταφερθούν μεταξύ των κρατών μελών και να εφαρμοστούν σε ευρύτερη κλίμακα. Οι δραστηριότητες δεν πρέπει να περιοριστούν στη διάδοση των αποτελεσμάτων, που αποτελεί μόνο ένα βήμα στη διαδικασία της ενσωμάτωσης στον κεντρικό κορμό των πολιτικών.

Η πρωτοβουλία EQUAL συμβάλλει στην αποτελεσματική χάραξη πολιτικών, εξακριβώνοντας επιτόπου ποιες ενέργειες είναι αποτελεσματικές και ποιες όχι και εξασφαλίζοντας ότι όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς μπορούν να αντλήσουν χρήσιμα διδάγματα. Τα αποτελέσματα συνοψίζονται, δημοσιοποιούνται και χρησιμοποιούνται για τον εμπλουτισμό των αναθεωρήσεων των πολιτικών από ομολόγους, που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της στρατηγικής για την απασχόληση, της διαδικασίας κοινωνικής ενσωμάτωσης, των δραστηριοτήτων αξιολόγησης σε επίπεδο Ένωσης και των δραστηριοτήτων διάδοσης και ανταλλαγής εμπειριών που σχεδιάζονται στο πλαίσιο των κοινοτικών προγραμμάτων δυνάμει των άρθρων 13 (καταπολέμηση των διακρίσεων) και 137 (υπέρ της κοινωνικής ενσωμάτωσης) της Συνθήκης.

Προκειμένου να επιτευχθεί ο μέγιστος αντίκτυπος της πρωτοβουλίας EQUAL, τα αποτελέσματα πρέπει να αναλυθούν, να αξιολογηθούν συγκριτικά και να διαδοθούν τόσο στο εσωτερικό των κρατών μελών όσο και σε όλη την Ένωση. Όπως συμβαίνει με κάθε εργαστηριακό πείραμα, τα αποτελέσματα της πρωτοβουλίας αυτής πρέπει να σχετίζονται με ένα ευρύτερο (οικονομικό, πολιτικό, κοινωνικό, οργανωτικό) πλαίσιο ώστε να είναι βιώσιμα. Τα αποτελέσματα της EQUAL πρέπει να ενσωματωθούν στη συστηματική προσέγγιση

άλλων πολιτικών και προγραμμάτων που εκτελούνται σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Τη στιγμή της συγγραφής της παρούσας ανακοίνωσης, οι περισσότερες αναπτυξιακές συμπράξεις δεν έχουν ολοκληρώσει παρά μόνο το ήμισυ των δραστηριοτήτων τους και, κατά συνέπεια, θα προκύψουν ακόμα πολλά αποτελέσματα. Ωστόσο, ήδη διαπιστώνεται ότι η ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων της EQUAL στον κεντρικό κορμό των πολιτικών αποτελεί πρόκληση και επομένως, στο δεύτερο γύρο, η αρχή αυτή θα ενισχυθεί.

Οι αναπτυξιακές συμπράξεις οφείλουν να συμμετέχουν στις δραστηριότητες ενσωμάτωσης στις πολιτικές στο πλαίσιο του προγράμματος εργασιών τους. Επιπλέον, λαμβανομένης υπόψη της πολυπλοκότητας του εγχειρήματος, διατίθενται από την EQUAL πρόσθετες χρηματοδοτήσεις για δραστηριότητες ενσωμάτωσης στις πολιτικές. Οι πρόσθετες αυτές χρηματοδοτήσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν για:

α) Ενσωμάτωση στις πολιτικές των καινοτομιών της πρωτοβουλίας EQUAL (*ενέργεια 3*) – είτε από τον πρώτο γύρο είτε από το δεύτερο. Οι αιτήσεις μπορούν να υποβάλλονται στις διαχειριστικές αρχές από τις αναπτυξιακές συμπράξεις που ενεργούν είτε μεμονωμένα είτε κατά ομάδες ή από ειδικές κοινοπραξίες εταίρων αναπτυξιακών συμπράξεων, πολλαπλασιαστών και εμπειρογνομόνων. Οι δραστηριότητες σε εθνικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο μπορούν να περιλαμβάνουν:

- παρουσίαση και προώθηση ορθών πρακτικών·
- επικύρωση της καινοτομίας·
- συγκριτική αξιολόγηση της καινοτομίας σε σχέση με υπάρχουσες προσεγγίσεις σε εθνικό επίπεδο ή σε άλλα κράτη μέλη·
- διάδοση της καινοτομίας σε άλλους φορείς τους οποίους αφορά η σχετική δυσμενής διάκριση·
- επίδειξη και μεταφορά ορθών πρακτικών, περιλαμβανομένων ενεργειών καθοδήγησης.

β) Οι διαχειριστικές αρχές μπορούν επίσης να χρηματοδοτούν πρόσθετες δραστηριότητες ενσωμάτωσης (*ενέργεια 3*), όπως είναι η κατάρτιση οδηγών, ορθών πρακτικών ή η δημιουργία άλλων εργαλείων από τις αναπτυξιακές συμπράξεις, στο πλαίσιο της συνεργασίας εντός των ευρωπαϊκών θεματικών ομάδων.

Οι επιτελείς, και ιδίως εκείνοι που είναι υπεύθυνοι για την προετοιμασία των εθνικών σχεδίων δράσης για την ευρωπαϊκή στρατηγική απασχόλησης και τη διαδικασία κοινωνικής ενσωμάτωσης, καθώς επίσης και εκείνοι που συμμετέχουν σε προγράμματα των διαρθρωτικών ταμείων σχετικά με τους στόχους 1, 2 και 3, πρέπει να ενημερώνονται από την πρωτοβουλία EQUAL και να συμμετέχουν στις δραστηριότητες ενσωμάτωσης στον κύριο κορμό των πολιτικών. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί καλύτερα με δομημένο τρόπο και, κατά συνέπεια, η Επιτροπή συνιστά στα κράτη μέλη:

α) να συγκροτούν, τουλάχιστον μία φορά ετησίως, ένα κοινό φόρουμ για τα μέλη των επιτροπών παρακολούθησης των προγραμμάτων των διαρθρωτικών ταμείων, ιδίως του στόχου 3, και τα μέλη της επιτροπής παρακολούθησης της EQUAL·

β) να εξετάσουν το ενδεχόμενο να επαναλαμβάνονται ετησίως τα επιτυχή σεμινάρια του ΕΚΤ (που πραγματοποιήθηκαν το φθινόπωρο του 2003)·

γ) να συνεχίσουν τα θεματικά δίκτυα που έχουν δημιουργηθεί για την ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων της EQUAL σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο·

δ) να παράσχουν συγκεκριμένες πληροφορίες στο πλαίσιο των εθνικών σχεδίων δράσης για την απασχόληση και την κοινωνική ενσωμάτωση όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο ενσωματώθηκαν στον κεντρικό κορμό των πολιτικών τα αποτελέσματα της πρωτοβουλίας EQUAL.

Από τη μεριά της, η πλατφόρμα εκμάθησης της EQUAL της Επιτροπής θα συνεχίσει, μέσω του ιστοχώρου⁶, να παρέχει πρόσβαση σε ορθές πρακτικές σχετικά με τη δημιουργία και τη διατήρηση αποτελεσματικών εταιρικών σχέσεων, τη διαχείριση της ανάπτυξης, τη δοκιμή και τη συγκριτική αξιολόγηση καινοτομικών λύσεων. Τα αποτελέσματα της EQUAL θα ενσωματωθούν επίσης σε όλες τις πολιτικές των διαρθρωτικών ταμείων και σε άλλες πολιτικές της Επιτροπής, ιδίως στους τομείς της έρευνας, της κατάρτισης, της εκπαίδευσης, της πολιτικής για τις επιχειρήσεις και της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων. Για το υπόλοιπο του προγράμματος, η ενσωμάτωση θα αποτελέσει προτεραιότητα, ιδίως όσον αφορά την παρουσίαση των καινοτομιών της EQUAL κατά τρόπο εύχρηστο για τους επιτελείς και τη χρήση της EQUAL για την κάλυψη ελλείψεων των πολιτικών.

10. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

10.1. Ενδιάμεση αναθεώρηση

Τα άρθρα 40-43 του κανονισμού (ΕΚ) 1260/1999 προβλέπουν τους όρους για την αξιολόγηση των προγραμμάτων κοινοτικών πρωτοβουλιών. Οι εθνικές ενδιάμεσες αξιολογήσεις δρομολογήθηκαν το 2001 (με την έγκριση των αποφάσεων για τα προγράμματα) από τις διαχειριστικές αρχές, με σκοπό την εξασφάλιση συνεχούς επανατροφοδότησης σε περίπτωση απαιτούμενων αναπροσαρμογών για τις διαδοχικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων. Παράλληλα, η Επιτροπή ανέθεσε σε ανεξάρτητο σύμβουλο το έργο της αξιολόγησης σε επίπεδο ΕΕ βάσει των αποτελεσμάτων των εθνικών εκθέσεων αξιολόγησης, της ανάλυσής του και της επιτόπιας έρευνας. Στο πλαίσιο της κατάρτισης των εθνικών αξιολογήσεων τους, τα κράτη μέλη κλήθηκαν να συγχρονίσουν τις ημερομηνίες παράδοσης, να ακολουθήσουν μια κοινή μεθοδολογική προσέγγιση και να επικεντρωθούν σε κοινά θέματα προκειμένου να εκμεταλλευθούν τις συνέργιες μεταξύ των αξιολογήσεων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι εθνικές εκθέσεις ενδιάμεσης αξιολόγησης υποβλήθηκαν στην Επιτροπή το Δεκέμβριο του 2003 και αποτέλεσαν τη βάση για την αξιολόγηση που καταρτίστηκε σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Αυτή η αξιολόγηση επικεντρώνεται στην εφαρμογή της *ενέργειας 1* (διαδικασίες επιλογής, ανάπτυξη συμπράξεων και αναζήτηση διακρατικών συνεργατών), και σε πρώιμα στοιχεία της *ενέργειας 2* (στάδιο εφαρμογής) και της *ενέργειας 3* (διάδοση και ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων στις πολιτικές), καθώς και σε άλλες διακρατικές δραστηριότητες.

Οι αξιολογητές της EQUAL σε επίπεδο ΕΕ δεν προτείνουν καμία αλλαγή στη γενική δομή της EQUAL. Ωστόσο, βάσει των εκθέσεων των εθνικών αξιολογητών, της επιτόπιας έρευνας και της ανάλυσής τους, επισημάνθηκαν διάφορα θέματα που ενδέχεται να περιορίσουν την αποτελεσματικότητα της EQUAL, και διατυπώθηκε σειρά συστάσεων για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας.

6 http://europa.eu.int/comm/employment_social/equal/

Η αξιολόγηση επισημαίνει ότι η κατανομή της χρηματοδότησης της EQUAL στις προτεραιότητες είναι πιο ισόρροπη απ'ό,τι στα κεντρικά προγράμματα του ΕΚΤ, και η "προσαρμοστικότητα" και οι "ίσες ευκαιρίες" είναι αναλογικά σημαντικότερες στο πλαίσιο της EQUAL, αν και διαπιστώνεται χαμηλό επίπεδο ενδιαφέροντος για τη δεύτερη προτεραιότητα. Ωστόσο, η "απασχολησιμότητα" παραμένει πρώτη προτεραιότητα τόσο για την EQUAL όσο και για το ΕΚΤ. Οι προτεραιότητες της EQUAL ενισχύουν τη στρατηγική για την απασχόληση δίνοντας έμφαση στη συμμετοχή στην αγορά εργασίας, στις ανισότητες στην αγορά εργασίας και στον εκσυγχρονισμό των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης. Ωστόσο, η EQUAL επικεντρώνεται λιγότερο στην προστασία κατά της ανεργίας, στην ποιότητα της απασχόλησης και στα άμεσα μέτρα δημιουργίας θέσεων εργασίας. Αυτές οι πτυχές θα εξεταστούν στη δεύτερη πρόσκληση υποβολής προτάσεων.

Η αξιολόγηση επιβεβαιώνει ότι η αρχή της σύμπραξης έχει αποδειχθεί ως το κύριο μέσο καινοτομίας και προστιθέμενης αξίας, ιδίως όταν συμμετέχουν στη διαδικασία λήψης αποφάσεων οι εταίροι και οι μειονεκτούσες ομάδες. Οι συμμετοχικές προσεγγίσεις στο πλαίσιο των συμπράξεων ενισχύουν την αποτελεσματικότητα. Υπάρχει μεγάλη ποικιλία οργανώσεων που συμμετέχουν στην EQUAL (βαθμός αποκέντρωσης), αλλά είναι απαραίτητη η αξιολόγηση της επιρροής και του αντίκτυπου αυτής της ποικιλίας, ιδίως καθώς η υπευθυνοποίηση της διαχειριστικής ικανότητας έχει γίνει κατανοητή με διαφορετικούς τρόπους σε διαφορετικές χώρες. Ενώ πολλές αναπτυξιακές συμπράξεις έχουν εταίρους με προηγούμενη συμμετοχή στην ADAPT/ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ, διαπιστώνεται σημαντική συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών ως εταίρων στην EQUAL. Η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων ποικίλει και αυτή των μη παραδοσιακών εταίρων (ΜΜΕ και ΜΚΟ μικρού μεγέθους) θα μπορούσε να είναι μεγαλύτερη.

Η αξιολόγηση επισημαίνει τον αρνητικό αντίκτυπο του διαφορετικών επιλογών χρόνου/διαδικασιών μεταξύ των κρατών μελών κατά την εφαρμογή της "διακρατικότητας". Αυτό το θέμα εξετάζεται στο δεύτερο γύρο μέσω της "θυρίδας διακρατικότητας". Η διακρατική συνεργασία εξακολουθεί να παράγει περιορισμένη προστιθέμενη αξία και δεν συμβάλλει αρκετά στην καινοτομία. Δεδομένου ότι η διακρατική συνεργασία αποτελεί βασική αρχή της EQUAL, πρέπει να ενισχυθεί με περισσότερες κοινές προσπάθειες ανάπτυξης.

Η οριζόντια εφαρμογή των ίσων ευκαιριών και της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου συχνά γίνεται αντιληπτή κατά περιορισμένο ή παραδοσιακό τρόπο. Αυτά τα οριζόντια θέματα πρέπει να ληφθούν περισσότερο υπόψη στο δεύτερο γύρο.

Υπάρχουν σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ των εθνικών στρατηγικών ενσωμάτωσης των αποτελεσμάτων στις πολιτικές, του ρόλου των αναπτυξιακών συμπράξεων σε αυτή τη διαδικασία ως μέρους του προγράμματος εργασίας τους, και των μηχανισμών για τη χορήγηση πρόσθετης χρηματοδοτικής συνδρομής στις αναπτυξιακές συμπράξεις για δραστηριότητες ενσωμάτωσης των αποτελεσμάτων στο πλαίσιο της *ενέργειας* 3. Οι αξιολογητές σε επίπεδο ΕΕ συνιστούν στην Επιτροπή και στα κράτη μέλη να διευκρινίσουν και να ενισχύσουν τις κατευθύνσεις ώστε να αξιοποιηθούν τα αποτελέσματα της EQUAL για τη χάραξη πολιτικών, και ειδικότερα να εξασφαλίσουν ότι οι αναπτυξιακές συμπράξεις υπερβαίνουν τα όρια των παραδοσιακών δραστηριοτήτων διάδοσης και συμβάλλουν πραγματικά στην οριζόντια και στην κάθετη ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων στον κεντρικό κορμό των πολιτικών.

Μέχρι στιγμής ο αντίκτυπος της EQUAL στις ευρωπαϊκές πολιτικές και τα προγράμματα είναι περιορισμένος, αλλά υπάρχουν προοπτικές για βελτίωση. Πρέπει να επιταχυνθούν οι δραστηριότητες των ευρωπαϊκών θεματικών ομάδων για την ενσωμάτωση των

αποτελεσμάτων στον κεντρικό κορμό των πολιτικών, ειδικότερα με την προώθηση της συμμετοχής των εμπλεκόμενων εκείνων που δεν συμμετέχουν στην EQUAL. Συν τοις άλλοις, οι δομές, οι μηχανισμοί και οι διαδικασίες που θεσπίστηκαν για τη διαχείριση των ευρωπαϊκών θεματικών δικτύων υστερούν σε ό,τι αφορά το συντονισμό, τις συνεκτικές διαδικασίες, τη συμμετοχή των εμπλεκόμενων και τις αποτελεσματικές οργανωτικές και επικοινωνιακές δομές. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη πρέπει επομένως να οργανώσουν ορθολογικά τις ευρωπαϊκές θεματικές ομάδες, με τις εξής ενέργειες

- μεγαλύτερη προσοχή στη σύνθεση και το μέγεθος των διάφορων ομάδων,
- ανάμειξη των αρμόδιων για τη χάραξη πολιτικής και των πολλαπλασιαστών,
- προώθηση της συμμετοχής των εμπλεκόμενων πολιτικών φορέων από τις υπό ένταξη χώρες,
- εκπόνηση σαφών και κοινών κριτηρίων και διαδικασιών για την επιλογή των "ορθών" πρακτικών,
- καθορισμός και συστηματική ανάπτυξη των στρατηγικών συνδέσμων μεταξύ της EQUAL και των ευρωπαϊκών πολιτικών και διαδικασιών.

Η έκθεση αξιολόγησης εκφράζει επιφυλάξεις σχετικά με τη διαδικασία επιλογής που εφαρμόζεται για την EQUAL. Στο μέτρο που τα μέλη της επιτροπής παρακολούθησης της EQUAL μπορούν επίσης να είναι (και είναι πράγματι μερικές φορές) υποψήφιοι στο πλαίσιο της EQUAL, είναι σημαντικό να καθοριστεί σαφώς ο ρόλος της επιτροπής παρακολούθησης. Εφόσον τα κριτήρια για την αξιολόγηση και την επιλογή των αναπτυξιακών συμπράξεων μπορούν να καθορίζονται από την επιτροπή παρακολούθησης, τα μέλη της εν λόγω επιτροπής που αντιπροσωπεύουν οργανώσεις που συμμετέχουν σε αναπτυξιακή σύμπραξη δεν πρέπει να εμπλέκονται στη διαδικασία επιλογής προκειμένου να αποφευχθεί οποιαδήποτε σύγκρουση συμφερόντων.

10.2. Συνεχής αξιολόγηση

Η αξιολόγηση της EQUAL πρέπει να αντικατοπτρίζει την πειραματική της προσέγγιση και επομένως καλύπτει όχι μόνο τις κλασσικές πτυχές της αξιολόγησης όπως η συνάφεια, η αποδοτικότητα, η αποτελεσματικότητα, η χρησιμότητα και η βιωσιμότητα, αλλά επίσης επικεντρώνεται στις διαδικασίες, στις δομές υποστήριξης και στα συστήματα υλοποίησης των πολιτικών.

Μετά από αυτήν την ενδιάμεση αξιολόγηση, τα σημερινά κράτη μέλη θα συνεχίσουν να εκπονούν ετήσιες ενδιάμεσες εκθέσεις. Η έκθεση για το 2005 θα καλύψει τις απαιτήσεις για την ενημέρωση της ενδιάμεσης έκθεσης σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού 1260/1999.

Η EQUAL αφορά την μάθηση. Οι κατευθυντήριες γραμμές για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της EQUAL⁷ παρέχουν το γενικό πλαίσιο και ισχύουν καθόλη τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Για να υπάρξει αποτελεσματική αξιοποίηση της ορθής πρακτικής και γενίκευση της εφαρμογής της, είναι σημαντική η διατήρηση της δραστηριότητας αξιολόγησης στο πλαίσιο όλων των ενεργειών της EQUAL, καθώς και της

⁷ "Κατευθυντήριες γραμμές για τα συστήματα παρακολούθησης και αξιολόγησης της πρωτοβουλίας EQUAL για την περίοδο 2000 – 2006". ΓΔ Απασχόληση και κοινωνικές υποθέσεις, Ιούλιος 2000.

δραστηριότητας παρακολούθησης για την ενσωμάτωση της εμπειρίας και των στοιχείων που έχουν συλλεγεί από άλλες πηγές. Συνεπώς, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να συνεχίσουν τις δραστηριότητες αξιολόγησης πέρα από τις τυπικές απαιτήσεις του κανονισμού, με επίκεντρο τον καθορισμό των παραγόντων που συμβάλλουν στην επιτυχία (ή την αποτυχία) της καινοτομίας, της ενσωμάτωσης των αποτελεσμάτων στις πολιτικές, και της βιωσιμότητας.

Με την EQUAL, τα νέα κράτη μέλη θα εισέλθουν σε πρωτόγνωρους γι' αυτά χώρους σε ό,τι αφορά τη διακυβέρνηση, την αντιμετώπιση πολιτικών ζητημάτων και τη χάραξη πολιτικής. Η συνεχής αξιολόγηση θα διευκολύνει τη διαδικασία μάθησης μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων μερών, και θα συμβάλει στην ανάπτυξη των δυνατοτήτων στο πλαίσιο του δημόσιου τομέα. Στο πλαίσιο ενός καινοτόμου διακρατικού προγράμματος όπως η πρωτοβουλία EQUAL, είναι σημαντικό να εκμεταλλευθούν τα μελλοντικά κράτη μέλη την περίοδο 2004-2006 ώστε να αξιοποιήσουν και να αναπτύξουν τις δυνατότητες για τη διεξαγωγή της αξιολόγησης των προγραμμάτων και για την εξαγωγή διδαγμάτων για την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013. Επομένως κρίνεται σκόπιμο να δρομολογήσουν αυτά τα κράτη μέλη μια συνεχή αξιολόγηση που να εστιάζεται στα συστήματα διαχείρισης, στη δυναμική της εφαρμογής προγραμμάτων, στα συστήματα παρακολούθησης, στις διαδικασίες επιλογής και στην εφαρμογή της *ενέργειας Ι*: πρέπει να προβλεφθεί η εκπόνηση σχετικής έκθεσης μέχρι τα τέλη του 2005. Το γεγονός ότι τα σημερινά κράτη μέλη έχουν ήδη εκπονήσει αξιολόγηση για τον πρώτο γύρο θα μπορούσε να αποτελέσει χρήσιμη εμπειρία για τα μελλοντικά κράτη μέλη. Τα νέα κράτη μέλη επίσης ενθαρρύνονται να προγραμματίσουν και να διεξάγουν συνεχή αξιολόγηση για ολόκληρη την περίοδο, που να επικεντρώνεται στα διδάγματα για την ανάπτυξη των ικανοτήτων, τη δικτύωση, την ενσωμάτωση της διάστασης των φύλων, την ένταξη των μειονοτήτων και τη διακρατική συνεργασία.

Βάσει των αποτελεσμάτων αξιολόγησης που διατίθενται ήδη, και το αργότερο εντός τριετίας από τη λήξη της περιόδου προγραμματισμού, η Επιτροπή θα προβεί στην εκ των υστέρων αξιολόγηση, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και τις διαχειριστικές αρχές. Η εκ των υστέρων αξιολόγηση θα καλύψει την απορρόφηση των πόρων, την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα της υποστήριξης και του αντίκτυπού της. Θα διατυπώσει συμπεράσματα σχετικά με την πολιτική για την οικονομική και κοινωνική συνοχή και θα καλύψει τους παράγοντες που συμβάλλουν στην επιτυχία ή την αποτυχία της εφαρμογής, τα επιτεύγματα και τα αποτελέσματα, συμπεριλαμβανομένης της βιωσιμότητάς τους.

11. ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΓΥΡΟ ΤΗΣ EQUAL

Η EQUAL θα χρηματοδοτήσει δραστηριότητες που εφαρμόζονται από στρατηγικές εταιρικές σχέσεις, γνωστές ως αναπτυξιακές συμπράξεις. Ο δεύτερος γύρος διατηρεί τις αρχές και την αρχιτεκτονική του πρώτου γύρου. Με σκοπό τη διευκόλυνση των αναγνωστών, αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές για το δεύτερο γύρο παρουσιάζονται στο σύνολό τους, και αντικαθιστούν τις κατευθυντήριες γραμμές για τον πρώτο γύρο της EQUAL, όπως προβλέπονται στο έγγραφο C(2000)853⁸.

8 Ανακοίνωση της Επιτροπής στα κράτη μέλη για τη θέσπιση κατευθυντήριων γραμμών για την κοινοτική πρωτοβουλία EQUAL που αφορά τη διακρατική συνεργασία για την προαγωγή νέων μεθόδων καταπολέμησης των διακρίσεων και ανισοτήτων πάσης φύσεως σε σχέση με την αγορά εργασίας, C (2000) 853, 14.4.2000

11.1. Διαδικασία επιλογής

- (1) Θα διοργανωθεί μια ενιαία διαδικασία επιλογής για τη χρηματοδότηση στο πλαίσιο του δεύτερου γύρου της EQUAL. Η επιλογή πραγματοποιείται βάσει αίτησης που υποβάλλεται από κοινού από διάφορες οργανώσεις (φορείς εκκίνησης αναπτυξιακών συμπράξεων). Η αίτηση πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής:
 - τους εταίρους που συμμετέχουν στην αναπτυξιακή σύμπραξη από την αρχή· τις ρυθμίσεις προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι όλοι οι εμπλεκόμενοι μπορούν να συμμετάσχουν στη σύμπραξη καθόλη τη διάρκειά της, συμπεριλαμβανομένων ειδικότερα των σχετικών μικρών οργανώσεων· και τις ρυθμίσεις για τη διαχείριση των διοικητικών και χρηματοοικονομικών αρμοδιοτήτων·
 - συνοπτική περιγραφή της φιλοσοφίας της σύμπραξης, διάγνωση του προβλήματος προς αντιμετώπιση, και συνοπτική περιγραφή των στόχων της σύμπραξης·
 - αξιολόγηση της συνάφειας του προβλήματος που αντιμετωπίζεται και της λύσης που εξετάζεται, παρουσίαση του τρόπου αντιμετώπισης των διακρίσεων και των ανισοτήτων, και συνοπτική περιγραφή του τρόπου διάδοσης και ενσωμάτωσης των αποτελεσμάτων στις πολιτικές και στις πρακτικές·
 - τις προσδοκίες όσον αφορά τη διακρατική συνεργασία·
 - συνοπτική περιγραφή των δραστηριοτήτων που προβλέπονται για την ανάπτυξη και τη δοκιμή της καινοτομικής προσέγγισης για ολόκληρη την περίοδο, συμπεριλαμβανομένου ενός ενδεικτικού προϋπολογισμού (εκτίμηση)·
 - λεπτομερές πρόγραμμα εργασιών, μεθοδολογία και εργαλεία διαχείρισης για την εκπόνηση και τη δρομολόγηση της συμφωνίας αναπτυξιακής σύμπραξης, συμπεριλαμβανομένου του προϋπολογισμού.
- (2) Οι διαδικασίες επιλογής των αναπτυξιακών συμπράξεων υπάγονται στην αρμοδιότητα της διαχειριστικής αρχής. Η Επιτροπή θεωρεί δεδομένο ότι τα κριτήρια επιλογής αντικατοπτρίζουν τις γενικές αρχές της EQUAL και ότι οι διαχειριστικές αρχές εξασφαλίζουν ότι δεν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων κατά τη διαδικασία επιλογής. Οι απορριφθέντες υποψήφιοι πρέπει να ενημερώνονται για τους λόγους απόρριψής τους και για τις διαδικασίες προσφυγής.
- (3) Τα προγράμματα τίθενται σε εφαρμογή από την εξουσιοδοτημένη διαχειριστική αρχή⁹ που είναι αρμόδια για τις διαδικασίες προσκλήσεων υποβολής προτάσεων και επιλογής και για την καταχώριση δεδομένων στην κοινή βάση δεδομένων EQUAL (ECDB). Τα στοιχεία όσον αφορά τις αναπτυξιακές συμπράξεις θα εισαχθούν στην ECDB πριν από την 1η Ιανουαρίου 2005, έτσι ώστε όταν ανοίξει η "θυρίδα διακρατικότητας" όλες οι αναπτυξιακές συμπράξεις να έχουν ίσες ευκαιρίες να αναζητήσουν διακρατικούς συνεργάτες και να οριστικοποιήσουν τη συμφωνία τους για την αναπτυξιακή σύμπραξη.

9 Οι λεπτομέρειες των προγραμμάτων, των χρηματοδοτικών, διαχειριστικών αρχών και άλλων δομών είναι διαθέσιμες στον ιστοχώρο http://europa.eu.int/comm/employment_social/equal/

11.2. Στάδια

- (4) Μόλις ολοκληρωθεί η σχετική διαδικασία, οι δαπάνες κρίνονται επιλέξιμες και οι αναπτυξιακές συμπράξεις καλούνται να ολοκληρώσουν "στάδια" κατά την εφαρμογή του προγράμματος εργασίας τους.
- (5) Το αρχικό στάδιο (*ενέργεια 1*) συνίσταται στη σύσταση ή την εδραίωση μιας βιώσιμης, αποτελεσματικής αναπτυξιακής σύμπραξης και της στρατηγικής της, συμπεριλαμβανομένης της διακρατικής συνεργασίας που θα έχει πραγματική προστιθέμενη αξία. Το απαιτούμενο χρονικό διάστημα για την εν λόγω διαδικασία θα καθοριστεί βάσει της αποτελεσματικότητας και της ταχύτητας με τις οποίες κάθε αναπτυξιακή σύμπραξη καταλήγει σε συμφωνία με όλους τους εταίρους για το σχέδιο συμφωνίας αναπτυξιακής σύμπραξης (βλέπε παρακάτω). Το σχέδιο συμφωνίας αναπτυξιακής σύμπραξης υποβάλλεται άμεσα στις διαχειριστικές αρχές.
- (6) Οι αναπτυξιακές συμπράξεις πρέπει να ορίσουν τουλάχιστον έναν εταίρο από άλλο κράτος μέλος. Κατά γενικό κανόνα, η συνεργασία πρέπει να θεσπίζεται μεταξύ αναπτυξιακών συμπράξεων στο πλαίσιο της EQUAL. Αυτού του είδους η συνεργασία μπορεί επίσης να επεκταθεί σε παρεμφερή σχέδια που υποστηρίζονται σε κράτος που δεν είναι μέλος της Ένωσης, αλλά είναι επιλέξιμο για χρηματοδότηση στο πλαίσιο των προγραμμάτων Phare, Tacis, Meda ή Cards.
- (7) Το σχέδιο συμφωνίας αναπτυξιακής σύμπραξης τεκμηριώνει τη συναίνεση των εταίρων, παρουσιάζει την κοινή στρατηγική τους με διαρθρωμένο, συνοπτικό και συνεκτικό τρόπο, και καθορίζει τους κύριους παράγοντες για την επιτυχία της αναπτυξιακής σύμπραξης. Ως εκ τούτου, πρέπει να περιλαμβάνει:
 - διάγνωση και αξιολόγηση των συγκεκριμένων προβλημάτων προς επίλυση σε σχέση με τον αποκλεισμό από την αγορά εργασίας, τις διακρίσεις και τις ανισότητες·
 - ανάλυση των εμπλεκόμενων παραγόντων, με παρουσίαση των ενδιαφερόντων και των προσδοκιών των ατόμων, των ομάδων, ή των οργανώσεων που ενδέχεται να επηρεάσουν ή να επηρεαστούν από τη λύση που αναπτύσσεται και που δοκιμάζεται, και με περιγραφή των ρόλων των εμπλεκόμενων στο πλαίσιο των εργασιών της αναπτυξιακής σύμπραξης·
 - τους στόχους και τη στρατηγική για την επίτευξή τους, λαμβάνοντας υπόψη τα διδάγματα από τον πρώτο γύρο της EQUAL και από οποιασδήποτε άλλη παρεμφερή ενέργεια·
 - παρουσίαση των υποθέσεων, των κινδύνων και των απαιτήσεων ευελιξίας·
 - αναλυτικό πρόγραμμα εργασίας με ρεαλιστικό προϋπολογισμό, που περιλαμβάνουν κατανομή σε εθνικές και διακρατικές δραστηριότητες/δαπάνες·
 - σαφή εξήγηση του ρόλου κάθε εταίρου, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμίσεων για την οργάνωση και τη διαχείριση της εταιρικής σχέσης, καθώς και για τη διαχείριση της οικονομικής ενίσχυσης, κατά προτίμηση με σύστημα που έχει συμφωνηθεί από κοινού·
 - συμφωνία διακρατικής συνεργασίας που αναλύει τα κοινά συμφέροντα, την προστιθέμενη αξία των δραστηριοτήτων, το πρόγραμμα εργασιών και τον προϋπολογισμό σε διακρατικό επίπεδο. Πρέπει επίσης να καθοριστούν οι συνεισφορές και ο ρόλος κάθε διακρατικού εταίρου, οι μέθοδοι λήψης αποφάσεων και οι οργανωτικές ρυθμίσεις για την εφαρμογή του κοινού προγράμματος εργασίας, καθώς και η μεθοδολογία για την παρακολούθηση και

την αξιολόγηση των κοινών δραστηριοτήτων. Η εν λόγω συμφωνία διακρατικής συνεργασίας πρέπει να υποβάλλεται σύμφωνα με το κοινό πρότυπο που περιλαμβάνεται στον οδηγό EQUAL για τη διακρατικότητα¹⁰, και πρέπει να εισάγεται στην κοινή βάση δεδομένων ETCIM (Σύστημα στο Διαδίκτυο για τη διακρατική συνεργασία EQUAL). Οι πληροφορίες που καταχωρίζονται στη βάση δεδομένων πρέπει να επισυνάπτονται σε χαρτί στο σχέδιο συμφωνίας αναπτυξιακής σύμπραξης.

- τη μεθοδολογία και τους μηχανισμούς για τη συνεχή αξιολόγηση των δραστηριοτήτων και των επιτευγμάτων, συμπεριλαμβανομένης μιας περιγραφής των επαληθεύσιμων δεικτών που παρουσιάζουν τον τρόπο μέτρησης και αξιολόγησης των στόχων και των αποτελεσμάτων·
 - τη μεθοδολογία και τους μηχανισμούς για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των κοινών δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της διακρατικής συνεργασίας·
 - τη δέσμευση της αναπτυξιακής σύμπραξης, συμπεριλαμβανομένων των διακρατικών εταίρων, για συνεργασία σε δραστηριότητες ενσωμάτωσης στον κεντρικό κορμό των πολιτικών σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο·
 - τη στρατηγική και τους μηχανισμούς για την υλοποίηση μιας προσέγγισης για την ενσωμάτωση της διάστασης της ισότητας των φύλων στον κεντρικό κορμό των πολιτικών.
- (8) Το σχέδιο συμφωνίας αναπτυξιακής σύμπραξης πρέπει επίσης να τεκμηριώσει ότι η αναπτυξιακή σύμπραξη τηρεί τους ακόλουθους όρους:
- Οικονομική βιωσιμότητα: διαθεσιμότητα της απαιτούμενης συγχρηματοδότησης.
 - Διαφάνεια: δημόσια πρόσβαση στα αποτελέσματα που προκύπτουν (προϊόντα, μέσα, μέθοδοι, κ.λπ.).
 - Ενίσχυση ικανοτήτων και υπευθυνοποίηση: Η αναπτυξιακή σύμπραξη είναι σε θέση να κινητοποιεί και να δίνει τη δυνατότητα στους διάφορους συντελεστές να συνεργάζονται αποτελεσματικά σύμφωνα με την κοινή στρατηγική τους. Δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στις ρυθμίσεις για την εξασφάλιση ότι όλοι οι σχετικοί συντελεστές, όπως οι δημόσιες αρχές, οι δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης, οι ΜΚΟ, οι επιχειρήσεις (ιδίως οι μικρές και οι μεσαίες επιχειρήσεις) και οι κοινωνικοί εταίροι, μπορούν να συμμετάσχουν σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή της διάρκειας ζωής της σύμπραξης. Η αναπτυξιακή σύμπραξη πρέπει να αποδείξει ότι όλοι οι εταίροι συμμετείχαν πλήρως στον προγραμματισμό και στην εκπόνηση της συμφωνίας αναπτυξιακής σύμπραξης.
 - Φιλομάθεια: η ικανότητα και η προθυμία να μάθει κανείς από την εμπειρία των άλλων, και να συνεργαστεί ενεργά στις δραστηριότητες δικτύωσης, διάδοσης και ενσωμάτωσης στον κεντρικό κορμό των πολιτικών, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
- (9) Το πρόγραμμα εργασίας της αναπτυξιακής σύμπραξης συνήθως καλύπτει περίοδο μέχρι και 3 ετών.
- (10) Οι διαχειριστικές αρχές πρέπει να παρέχουν ικανοποιητική υποστήριξη ώστε να δίνεται η δυνατότητα στις αναπτυξιακές συμπράξεις να συνάπτουν το σχέδιο

¹⁰ http://europa.eu.int/comm/employment_social/equal/index_el.html

συμφωνίας αναπτυξιακής σύμπραξης όσο το δυνατόν γρηγορότερα. Η αδυναμία υποβολής σχεδίου συμφωνίας αναπτυξιακής σύμπραξης έχει ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό από τη διαδικασία και οι δαπάνες δεν κρίνονται πλέον επιλέξιμες.

- (11) Μετά την παραλαβή του σχεδίου συμφωνίας αναπτυξιακής σύμπραξης, οι διαχειριστικές αρχές επιβεβαιώνουν, συνήθως εντός 8 εβδομάδων, την αρχική επιλογή της αναπτυξιακής σύμπραξης, συμπεριλαμβανομένου του διαθέσιμου πολυετούς προϋπολογισμού για την εφαρμογή του προγράμματος εργασίας (ενέργεια 2).
- (12) Τα επόμενα στάδια αφορούν την αναθεώρηση της εφαρμογής του προγράμματος εργασίας όπως καθορίζεται στη συμφωνία αναπτυξιακής σύμπραξης. Στην περίπτωση που η μη εκτέλεση ορισμένων δραστηριοτήτων έχει οικονομικές συνέπειες, οι διαχειριστικές αρχές μπορούν να προσαρμόσουν ανάλογα τον προϋπολογισμό. Αυτές οι αναθεωρήσεις πραγματοποιούνται τακτικά, τουλάχιστον ανά 12μηνο.

11.3. Διακρατική συνεργασία

- (13) Οι αναπτυξιακές συμπράξεις συμμετέχουν στη διακρατική συνεργασία με
 - την εφαρμογή της συμφωνίας διακρατικής συνεργασίας·
 - τη συμμετοχή και τη συνεισφορά στα εθνικά και ευρωπαϊκά θεματικά δίκτυα, στις ομάδες εργασίας, στις εκδηλώσεις, στα σεμινάρια και στα συνέδρια που διοργανώνονται στο πλαίσιο της EQUAL.
 - Τα έξοδα συμμετοχής (ταξιδίου και διαμονής) θεωρούνται ως επιλέξιμες δαπάνες για το σκοπό αυτό, και καλύπτονται από τον προϋπολογισμό της αναπτυξιακής σύμπραξης (ενέργεια 2).
- (14) Οι διαχειριστικές αρχές συμμετέχουν στη διακρατική συνεργασία με
 - την ιδιότητα του επικεφαλής για τις θεματικές ομάδες·
 - τη συμμετοχή και τη συνεισφορά τους στα εθνικά και ευρωπαϊκά θεματικά δίκτυα, στις ομάδες εργασίας, στις εκδηλώσεις, στα σεμινάρια και στα συνέδρια που διοργανώνονται στο πλαίσιο της EQUAL.
- (15) Οι διαχειριστικές αρχές πρέπει να χρησιμοποιούν τον προϋπολογισμό τους για την τεχνική υποστήριξη προκειμένου να καλύπτουν τις συντονιστικές τους δραστηριότητες, καθώς και τη διοργάνωση των ομάδων εργασίας, των εκδηλώσεων, των σεμιναρίων και των συνεδρίων στο πλαίσιο της EQUAL.

11.4. Ενσωμάτωση στον κεντρικό κορμό των πολιτικών

- (16) Τα κράτη μέλη θεσπίζουν στρατηγική ενσωμάτωσης στον κεντρικό κορμό των πολιτικών, με παρουσίαση των στόχων, των μηχανισμών και των πόρων, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων που διευκολύνουν την ενσωμάτωση στις πολιτικές σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Αυτοί οι μηχανισμοί πρέπει να αφορούν τα εξής:
 - την ταυτοποίηση των παραγόντων που οδηγούν σε ανισότητες και διακρίσεις, και την παρακολούθηση και ανάλυση του πραγματικού ή του ενδεχόμενου αντίκτυπου των

αναπτυξιακών συμπράξεων στις πολιτικές προτεραιότητες και στις διάφορες ομάδες που πλήττονται από διακρίσεις και ανισότητες στην αγορά εργασίας·

- τον εντοπισμό και την αξιολόγηση των παραγόντων που οδηγούν στις ορθές πρακτικές, και τη συγκριτική μέτρηση της απόδοσής τους·
- τη διάδοση των ορθών πρακτικών που προκύπτουν από τις αναπτυξιακές συμπράξεις.

(17) Προκειμένου να ενισχυθεί η ενσωμάτωση των καινοτομιών στον κεντρικό κορμό των πολιτικών (*ενέργεια 3*) -και μετά την παραλαβή μιας πρότασης από αναπτυξιακές συμπράξεις που ενεργούν είτε μεμονωμένα, είτε κατά ομάδες, είτε στο πλαίσιο ειδικών κοινοπραξιών εταίρων αναπτυξιακής σύμπραξης, πολλαπλασιαστών και εμπειρογνομόνων- οι διαχειριστικές αρχές μπορούν να χρηματοδοτήσουν συμπληρωματικές δραστηριότητες για την αξιολόγηση, την παρουσίαση και την προώθηση των στοιχείων ορθής πρακτικής σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, που περιλαμβάνουν

- επικύρωση της καινοτομίας·
- συγκριτική αξιολόγηση της καινοτομίας σε σχέση με υπάρχουσες προσεγγίσεις σε εθνικό επίπεδο και σε άλλα κράτη μέλη·
- διάδοση της καινοτομίας σε άλλους φορείς τους οποίους αφορά η σχετική δυσμενής διάκριση·
- επίδειξη και μεταφορά ορθών πρακτικών, περιλαμβανομένων ενεργειών καθοδήγησης·
- και ενσωμάτωση της εμπειρίας και των διδαγμάτων που δεν προέρχονται από το πλαίσιο της EQUAL.

(18) Οι διαχειριστικές αρχές μπορούν επίσης να χρηματοδοτούν συμπληρωματικές δραστηριότητες των αναπτυξιακών συμπράξεων για την ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων (*ενέργεια 3*) ως μέρος της συνεργασίας με τις ευρωπαϊκές θεματικές ομάδες.

12. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

12.1. Επιλεξιμότητα των δραστηριοτήτων

(19) Εφαρμόζονται οι συνήθεις κανόνες επιλεξιμότητας του ΕΚΤ (βλ. άρθρο 3 του κανονισμού ΕΚΤ¹¹). Ωστόσο προκειμένου να επιτευχθεί η μέγιστη αποτελεσματικότητα των δραστηριοτήτων, η πρωτοβουλία EQUAL μπορεί να χρηματοδοτήσει ενέργειες που κανονικά είναι επιλέξιμες βάσει των κανόνων που διέπουν το ΕΤΠΑ, το ΕΓΤΠΕ ή το ΧΜΠΑ (άρθρο 21(2) του κανονισμού (ΕΚ) 1260/1999).

(20) Θα ισχύσουν τα ποσοστά της κοινοτικής συνεισφοράς που ορίζονται στο άρθρο 29 του κανονισμού (ΕΚ) 1260/1999. Λόγω της καινοτομικής φύσης των

¹¹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ.1145/2003 της Επιτροπής, 27 Ιουνίου 2003, ΕΕ L/160, 28.6.2003

χρησιμοποιούμενων μεθόδων συνιστάται συστηματική εφαρμογή των ανώτατων ορίων που αναφέρονται στον κανονισμό.

- (21) Οι κανόνες επιλεξιμότητας για τη συγχρηματοδότηση από τα διαρθρωτικά ταμεία προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1685/2000, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1145/2003¹¹. Σύμφωνα με τον κανονισμό 1260/1999, στο πλαίσιο της EQUAL, τελικοί δικαιούχοι είναι οι αναπτυξιακές συμπράξεις. Επομένως, εφιστάται η προσοχή των κρατών μελών και των αναπτυξιακών συμπράξεων σε όλους τους κανόνες που προβλέπονται στον κανονισμό 1145/2003, και συγκεκριμένα στον κανόνα 1 *Δαπάνες που έχουν πράγματι καταβληθεί*, και στον κανόνα 12 *Επιλεξιμότητα των δαπανών σε συνάρτηση με τον τρόπο εκτέλεσης των πράξης*.
- (22) Η Επιτροπή αναμένει ότι θα διοχετευθεί ένα ικανοποιητικό επίπεδο πόρων προκειμένου να δοθεί στην αναπτυξιακή σύμπραξη η δυνατότητα να θεσπίσει μια ποιοτική εθνική και διακρατική συνεργασία. Σε αυτό το πλαίσιο, τα έξοδα μετακίνησης και διαμονής θεωρούνται επιλέξιμες δαπάνες.
- (23) Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι δραστηριότητες της αναπτυξιακής σύμπραξης συμμορφώνονται με τις διατάξεις της Συνθήκης, ιδίως με τις διατάξεις για τις δημόσιες συμβάσεις και τις ρυμίσεις για τις κρατικές ενισχύσεις, και εφόσον είναι απαραίτητο τις κοινοποιούν σύμφωνα με το άρθρο 88, παράγραφος 3.

12.2. Τεχνική υποστήριξη

- (24) Η τεχνική υποστήριξη διατίθεται για την εφαρμογή της πρωτοβουλίας EQUAL και μπορεί να χρησιμοποιηθεί πριν από την έναρξη των δραστηριοτήτων των αναπτυξιακών συμπράξεων.
- (25) Τεχνική υποστήριξη, μέχρι 5% της συνολικής συνεισφοράς ΕΚΤ, διατίθεται για τα εξής
- δαπάνες για την προετοιμασία, την επιλογή, την αξιολόγηση και την παρακολούθηση της υποστήριξης και των εργασιών (εξαιρουμένων των δαπανών για την απόκτηση και την εγκατάσταση αυτοματοποιημένων συστημάτων διαχείρισης, ελέγχου και αξιολόγησης)·
 - δαπάνες για τις συνεδριάσεις των επιτροπών παρακολούθησης και των υποεπιτροπών σχετικά με την εφαρμογή της ενίσχυσης. Αυτές οι δαπάνες μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν τα έξοδα των εμπειρογνομόνων και άλλων συμμετεχόντων στις εν λόγω επιτροπές, συμπεριλαμβανομένων των συμμετεχόντων από τρίτες χώρες, εφόσον ο πρόεδρος της επιτροπής κρίνει την παρουσία τους απαραίτητη για την αποτελεσματική εφαρμογή της ενίσχυσης·
 - δαπάνες για τους λογιστικούς ελέγχους και τους επιτόπιους ελέγχους των εργασιών.
- (26) Άλλες ενέργειες που μπορούν να συγχρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της τεχνικής υποστήριξης, και που δεν υπόκεινται στον όρο του 5% της συνολικής συνεισφοράς:
- μελέτες, σεμινάρια, ενημερωτικές ενέργειες, συλλογή, έκδοση και διάδοση της εμπειρίας και των αποτελεσμάτων·
 - υποστήριξη για τη θεματική δικτύωση, τις δραστηριότητες διάδοσης και την δρομολόγηση μηχανισμών για τον πολιτικό αντίκτυπο·

- συνεργασία για την ευρωπαϊκή δικτύωση και διάδοση όλων των σχετικών πληροφοριών στα άλλα κράτη μέλη και στην Επιτροπή·
 - αξιολόγηση·
 - απόκτηση και εγκατάσταση αυτοματοποιημένων συστημάτων διαχείρισης, ελέγχου και αξιολόγησης.
- (27) Οι δαπάνες μισθοδοσίας των δημοσίων υπαλλήλων ή άλλων δημοσίων ανώτερων υπαλλήλων που εργάζονται για την υλοποίηση των εν λόγω ενεργειών δεν είναι επιλέξιμες. Το ποσοστό συνεισφοράς ΕΚΤ για την προτεραιότητα τεχνικής υποστήριξης υπόκειται στα ανώτατα όρια του άρθρου 29, παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999.
- (28) Η επιτυχής υλοποίηση της πρωτοβουλίας EQUAL απαιτεί σημαντικό βαθμό συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής: συλλογή και επεξεργασία πληροφοριών για τις αναπτυξιακές συμπράξεις, δημιουργία βάσεων δεδομένων, στελέχωση της διαδικασίας θεματικής επανεξέτασης, διοργάνωση σεμιναρίων, δημοσίευση των αποτελεσμάτων, κλπ. Ένας αριθμός ειδικών καθηκόντων που δεν μπορούν να εκτελεστούν χωρίς υποστήριξη σε ευρωπαϊκό επίπεδο, θα ανατεθεί σε εξωτερικούς φορείς παροχής υπηρεσιών, με την πρωτοβουλία και κάτω από την εποπτεία της Επιτροπής, βάσει προσκλήσεων για την υποβολή προτάσεων. Η εκτέλεση των καθηκόντων αυτών θα χρηματοδοτηθεί σε ποσοστό 100% του συνολικού κόστους. Ένα ενδεικτικό ποσό ύψους κατά ανώτατο όριο 2% της συνολικής συνεισφοράς ΕΚΤ θα προοριστεί για τη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται με πρωτοβουλία της Επιτροπής.
- (29) Η αξιολόγηση του αντίκτυπου της EQUAL είναι ζωτικής σημασίας, και θα εφαρμοστεί σε τρία επίπεδα:
- Όλες οι αναπτυξιακές συμπράξεις θα κληθούν να παρουσιάσουν επαληθεύσιμα στοιχεία των αποτελεσμάτων τους, προκειμένου να παρασχεθεί μια βάση για συγκριτική αξιολόγηση·
 - Όλα τα κράτη μέλη θα εκπονήσουν ανεξάρτητη αξιολόγηση σε εθνικό επίπεδο και θα παρουσιάσουν (ενημερωμένη) ενδιάμεση αναθεώρηση το 2005. Η αξιολόγηση της EQUAL πρέπει να απεικονίζει την πειραματική της προσέγγιση και, ως εκ τούτου, όχι μόνο θα καλύπτει τις πτυχές της «κλασσικής» αξιολόγησης όπως η συνάφεια, η αποδοτικότητα, η αποτελεσματικότητα, η χρησιμότητα και η ικανότητα υποστήριξης, αλλά θα εστιάζει τις δραστηριότητες αξιολόγησης και στις διαδικασίες, στις δομές υποστήριξης και στα συστήματα εφαρμογής της πολιτικής·
 - Σε επίπεδο Ένωσης, η Επιτροπή θα δρομολογήσει ένα μηχανισμό αξιολόγησης για την αποτίμηση των συνεπειών της EQUAL στην ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση, στη διαδικασία κοινωνικής ενσωμάτωσης και σε άλλες κοινοτικές πολιτικές και προγράμματα, βάσει των συνεισφορών των κρατών μελών με τα εθνικά σχέδια δράσης τους.